

OPINNÄYTETYÖ

Tokaluokkalaisten taideretki

Kulttuuripolun vaikuttavuus Helsingin kaupungin perusopetuksessa

Sara Törmänen

Kulttuurituottaja YAMK

(60 op)

5/2024

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kulttuurituottajan YAMK- tutkinto

Tekijät: Sara Törmänen

Opinnäytetyön nimi: Tokaluokkalaisten taideretki. Kulttuuripolun vaikuttavuus Helsingin kaupungin perusopetuksessa

Sivumäärä: 43 ja 7 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Pekka Vartiainen

Työn tilaaja(t): Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, Helsingin kaupunki

Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin Helsingin kaupungin perusopetuksen kulttuuripolkua, erityisesti siihen kuuluvaa Tokaluokkalaisten taideretkeä. Tokaluokkalaisten taideretki on neljän toimijan, Kiasman, Helsingin kaupunginorkesterin, Musiikkitalon ja Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä toteutettu monitaiteinen tapahtuma. Se koostuu tutkimustehtävistä, Kiasma-vierailusta sekä Helsingin kaupunginorkesterin konsertista.

Tavoitteena oli kehittää Tokaluokkalaisten taideretkeä ja tutkia sen vaikuttavuutta. Tietoa kerättiin palautekyselyn, vertaisarvioinnin sekä dokumenttianalyysin avulla. Palautekyselyssä vastaajina olivat 2. luokkien opettajat ja vertaisarvioinnissa kartoitettiin suurimpien kuntien kulttuuripolkuja. Kerätyn tiedon perusteella voitiin todeta että Tokaluokkalaisten taideretki synnyttää yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja tukee kunnan kulttuurikasvatusta.

Palautekyselyn ja vertaisarvioinnin avulla pystyttiin nostamaan esiin onnistumisia sekä lyhyen että pitkän aikavälinkehittämiskohteita. Lyhyen aikavälin kehittämiskohteiksi nousivat Tokaluokkalaisten taideretkeen liittyvät tehtävät. Tärkeimmät parannusehdotukset olivat tehtävien määrän vähentäminen sekä soveltavuuden parantaminen erilaisille oppilaille. Näiden kehittämiskohteiden avulla pyritään parantamaan tapahtuman saavutettavuutta sekä osallistuvuutta.

Pidemmän aikavälin kehittämiskohteena ilmeni huomio lapsilähtöisen työskentelytavan vahvistamiseen kulttuuritapahtumien suunnittelussa. Oppilaiden kokemusten huomioiminen tapahtuman suunnittelussa toisi uusia näkökulmia ja ideoita kehittämiseen.

Opinnäytetyön keskeinen havainto oli myös, että toiminnan monimuotoisuus ja eri toimijoiden yhteistyö rikastuttavat kulttuurikasvatusta ja tekevät tapahtumista vaikuttavampia. Tämä vahvistaa tarvetta jatkaa yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa tapahtuman kehittämisessä ja kulttuuripolun edistämisesssä.

Asiasanat: kulttuuripolku, kulttuurikasvatus, moniammatillisuus, vaikuttavuus, verkostot

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Cultural Management, Master's Degree

Author: Sara Törmänen

Title: Tokaluokkalaisten taideretki. The effectiveness of the cultural route in the City of Helsinki's basic education

Number of Pages: 43 and 7 attachment pages

Supervisor(s): Pekka Vartiainen

Commissioned by: The City of Helsinki Education Division

The aim of this thesis was examine cultural route of basic education in City of Helsinki and especially focusing on Tokaluokkalaisten taideretki, which is one of its events. Tokaluokkalaisten taideretki is a multidisciplinary event implemented in collaboration between four entities: Kiasma, the Helsinki Philharmonic Orchestra, the Music House, and the Education and Training Sector of the City of Helsinki. It consists of research tasks, a visit to Kiasma, and a concert by the Helsinki Philharmonic Orchestra.

The goal was to develop Tokaluokkalaisten taideretki and study its impact. Data was collected through feedback survey, benchmarking, and document analysis. The feedback survey was conducted with teachers of second-grade classes, while benchmarking examined the cultural routes of major municipalities. Based on the gathered information, it was observed that the Tokaluokkalaisten taideretki generates societal impact and supports the cultural education of the municipality.

Through the feedback survey and benchmarking, successes as well as short and long-term development targets were identified. Short-term development targets included tasks related to the Tokaluokkalaisten taideretki. The most important improvement suggestions were reducing the number of tasks and improving their suitability for different types of students. These development targets aim to enhance the accessibility and participation of the event.

A long-term development target emerged regarding the attention to child-centered working methods in the planning of cultural events. Taking students' experiences into account in event planning would bring new perspectives and ideas for development.

A key observation of the thesis was also that the diversity of activities and collaboration between various entities enrich cultural education and make events more impactful. This underscores the need to continue collaboration with different stakeholders in the development of the event and the promotion of the cultural route.

Keywords: cultural route, cultural education, multiprofessional, effectiveness, network

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	5
2	TOKALUOKKALAISTEN TAIDERETKI	7
3	KULTTUURIKASVATUS MONIALAISENA YHTEISTYÖNÄ	9
	3.1 Monialainen yhteistyö verkostoissa.....	10
	3.2 Vaikutus ja vaikuttavuus.....	11
	3.3 Kulttuurikasvatukselliset toimenpiteet Helsingissä	12
4	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA MENETELMÄT	16
	4.1 Kysely	16
	4.2 Vertaisarviointi eli benchmarkkaus	17
	4.3 Opinnäytetyön eettisyys.....	18
5	AINEISTOANALYYSI	19
	5.1 Palautekysely	19
	5.2 Yhteenveto palautekyselystä.....	29
	5.3 Kulttuuripolkujen vertaisarviointi.....	30
	5.4 Yhteenveto vertaisarvioinnista	34
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET	37
	LÄHTEET	41

1 JOHDANTO

Kulttuuri ja taide ovat olennainen osa jokaisen lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä. Niiden avulla pystytään tarjoamaan uusia näkökulmia, ymmärtämään paremmin maailmaa sekä vahvistaa kognitiivisia taitoja. Tämän lisäksi kulttuurin ja taiteen avulla voidaan oppia erilaisia tunteita kuten empatiaa ja rohkeutta. (Honkala 2018.)

Lasten oikeutta kulttuuriin on turvattu YK:n lasten oikeuksien sopimuksella, joka on maailman laajimmin ratifioitusopimus. Sopimuksen 31 artiklassa on kirjattu lapsen oikeus lepoon, vapaa-aikaan, ikä sidonnaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan sekä vapaaseen osallistumiseen kulttuurielämään. Sopimusvaltioiden kunnioitettava ja edistettävä lasten oikeutta osallistua kaikkeen kulttuuri- ja taide-elämään sekä kannustaa sopivien ja yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista kulttuuri-, taide-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoihin. (Unicef 1989, 4, 23.)

Lapset ja nuoret ovat kuitenkin eriarvoisessa asemassa toisiinsa nähden riippuen mm. perheen kiinnostuksesta kulttuuriin tai välimatkoista kodin ja kulttuuritoimijan välillä. Esimerkiksi matka lähimpään museoon tai kirjastoon voivat vaihdella lyhyestä erittäin pitkään. Siksi onkin tärkeää, että peruskoulu ottaa roolia kulttuuri- ja taide-elämysten tarjoajana. Perusopetuksen tarkoituksena on opettaa lapsille ja nuorille tietoja ja taitoja sekä tukea heidän kasvuaan yhteiskunnanjäseneksi (Opetushallitus 2024). Suomessa perusopetus on neuvolan lisäksi ainoa järjestelmä, joka tavoittaa kattavasti lasten ja nuorten ikäluokat.

Työskentelen Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla perusopetuksen kulttuuritoiminnan parissa. Oppilaille tarjottavat kulttuuri- ja taidekokemukset ovat tärkeä osa työtäni ja toimini tiiviissä yhteistyössä monien sekä kunnan sisäisten että ulkoisten kulttuuri- ja taidetoimijoiden kanssa. Helsingissä vuodesta 2019 toiminut Helsingin perusopetuksen kulttuuripolku ja sen tapahtumat ovat olennainen osa työtehtäviäni. Opinnäytetyössäni tutkin kulttuuripolkuja valtakunnallisesti ja erityisesti paneutua tarkemmin yhteen Helsingin kulttuuripolun tapahtumista, Tokaluokkalaisten taideretkeen.

Helsingin kaupungin perusopetuksen kulttuuripolun tarkoituksena on vahvistaa yhteistyötä koulujen ja eri taidelaitosten välillä sekä edistää oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuuripalveluiden saavutettavuudessa (Helsingin kaupunki 2024b). Jotta kulttuuripolku olisi toimiva, se vaatii siis monen tahon yhteistyötä. Myös yksittäiset tapahtumat voivat koostua monesta toimijasta. Tokaluokkalaisten taideretki on hyvä esimerkki tapahtumasta, jossa

yhdistyy eri toimijoiden yhteistyö. Tapahtumaa voidaan pitää myös yhdenvertaisena, koska se tavoittaa kaikki Helsingin kaupungin kouluissa olevat tokaluokkalaiset.

Tokaluokkalaisten taideretki on neljän toimijan, Kiasman, Helsingin kaupunginorkesterin, Musiikkitalon ja Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä toteutettu monitaiteinen tapahtuma. Se koostuu tutkimustehtävistä, Kiasma-vierailusta sekä Helsingin kaupunginorkesterin konsertista. Lukuvuoden alussa opettajille järjestetään vapaaehtoinen opeinfo, jossa käydään läpi taideretken teemat ja käytännönasiat. (Kiasma 2024.)

Opinnäytetyöni keskiössä on Tokaluokkalaisten taideretken vaikuttavuuden tutkiminen ja mahdollisten kehittämissuhteiden tunnistaminen. Tätä selvittääkseni pyysin Tokaluokkalaisten taideretkelle osallistuvia opettajia vastaamaan palautekyselyyn. Tämän lisäksi käyn läpi muiden kuntien perusopetuksen yhteyteen kehittämiä kulttuuripolkuja benchmarkkauksen ja dokumenttianalyysin keinoin. Muiden kuntien erilaiset tavat toteuttaa kulttuuripolkuja antavat työlle laajempaa perspektiiviä.

Olen työskennellyt Tokaluokkalaisten taideretken parissa vuodesta 2017 alkaen. Kyseessä on sekä monialainen että monitaiteinen tapahtuma, joka koostuu Kiasma-vierailusta, kaupungin orkesterin konsertista sekä pedagogisesta materiaalista (Kiasma 2024). Tokaluokkalaisten taideretki on vähitellen kasvanut koko ikäluokan tapahtumaksi, mikä tarkoittaa, että mukaan kutsutaan kaikki Helsingin kaupungin koulujen tokaluokkalaiset opettajineen.

Tokaluokkalaisten taideretken tuotantoryhmä koki muutoksia keväällä 2023. Aiemmin tapahtuma tuotettiin viiden toimijan yhteistyönä, mutta suurimmassa tuotantovastuussa ollut toimija ilmoitti jäävänsä pois tapahtumasta. Tuotantovastuu siirtyi Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, jossa itse työskentelen. Koska tuotantoa täytyi nyt ajatella uudella tavalla, tämä oli hyvä hetki myös tarkastella koko tapahtumaa. Opinnäytetyöni tavoitteena on tutkia Tokaluokkalaisten taideretken vaikuttavuutta ja sitä, miten tapahtumaa voitaisi edelleen kehittää.

Opinnäytetyön tavoitteena on paitsi kuvata nykytilanne myös tarjota käytännönläheisiä ehdotuksia, jotka voivat parantaa Tokaluokkalaisten taideretken kokonaisvaikuttavuutta. Vaikka Tokaluokkalaisten taideretki koostuu kolmesta osiosta, olen keskittynyt tässä opinnäytetyössä vain tutkimustehtäviin sekä Kiasma vierailuun liittyviin kysymyksiin.

2 TOKALUOKKALAISTEN TAIDERETKI

Kulttuuriperustaa luodaan ja lujitetaan toistuvilla taide- ja kulttuuritapahtumilla. Tähän sisältyy ajatus jatkuvuudesta ja uuden kehittämisestä sekä perinteiden ylläpidosta ja hyödyntämisestä. Tällaisissa tapahtumissa kävijän osallisuus näyttäytyy mm. kokemuksena ryhmään kuulumisesta, ryhmässä toimimisena ja omasta merkityksestä ryhmän jäsenenä. (Cupore 2016, 20.)

Tokaluokkalaisten taideretki on yksi Helsingin kaupungin perusopetuksen ikäluokka tapahtumista. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki Helsingin kaupungin koulujen oppilaat opettajineen osallistuvat tapahtumaan toisen kouluvuoden aikana. Vuodesta 2020 alkaen osallistujamäärä vuosittain on ollut reilu 5000 oppilasta opettajineen.

Tokaluokkalaisten taideretkeä on järjestetty vuodesta 2012 alkaen ja sen tavoitteena on aina ollut avata uusia ovia taiteeseen ja kulttuuriin, sekä tarjota yhdenvertainen mahdollisuus taide-elämyksiin helsinkiläisille kakkosluokkalaisille ja heidän opettajilleen. Joka vuosi Tokaluokkalaisten taideretkeen valitaan teema, joka liittyy tapahtuman osat toisiinsa sekä opetussuunnitelmaan. Ennen kulttuuripolkua Tokaluokkalaisten taideretkeä järjestettiin pienempänä tapahtumana. Vuosina 2012–2019 mukaan mahtui vain hieman yli puolet ikäluokasta eli reilu 3000 tokaluokkalaista opettajineen.

Vuosien varrella tapahtuman eri osia on järjestetty erilaisin tavoin. Opeinfoa on järjestetty niin live- tapahtumana, suoratoistona kuin hybridinä näistä kahdesta. Kiasma-vierailu on ollut perinteisen museovierailun lisäksi taidepedagogien vetämä työpaja koululla sekä korona-aikana etätyöpaja Teamsin kautta. Konserttia taas on järjestetty niin livenä kuin tallenteenakin.

Vuodesta 2012 vuoteen 2023 Tokaluokkalaisten taideretkeä järjestettiin Helsingin juhlatiikojen, Kiasman, Helsingin kaupunginorkesterin, Musiikkitalon ja Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (ent. opetusvirasto) yhteistyönä.

Keväällä 2023 Helsingin juhlatiikot ilmoittivat jättäytyvänsä pois Tokaluokkalaisten taideretken tuotannosta. Tuotantovastuu siirtyi samalla Helsingin juhlatiikoilta Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, jossa itse työskentelen. Muutokset ovat hyvä hetki pysähtyä tarkastelemaan toimintaa ja siksi tämä tapahtuma valikoitui myös opinnäytetyöni aiheeksi.

Lukuvuonna 2023–2024 Tokaluokkalaisten taideretken teemana ja pedagogisena kehyksenä on monimuotoisuus ja kestävä kehitys. Tapahtuma rakentuu koulussa ja koulun lähiympäristössä

toteutettavista tutkimustehtävistä, Helsingin kaupunginorkesterin konserttitallenteesta sekä Kiasma-vierailusta. Tutkimustehtävät lähetettiin kouluille elokuussa 2023 ja Kiasma-vierailut toteutettiin aikavälillä 10.10.23-29.4.2024. Kiasma-vierailulla tutkijaopas johdattaa ryhmän tutustumaan esillä oleviin taideteoksiin, joiden ääressä oppilaat voivat käyttää ennen vierailua tehtyjen tutkimustehtävien myötä opittuja tutkijan taitoja.

Konsertti toteutettiin tallenteena viime vuoden konsertista, jonka teemana oli Itämeri ja sen ympäristö. Tallenne on ollut nähtävissä koko lukuvuoden 23–24 Helsinki-kanavalla. Luokat ovat voineet katsoa sen haluttuna ajankohtana. Konserttiosuus on jätetty tästä opinnäytetyöstä pois, johtuen siitä, että se toteutettiin lukuvuonna 23–24 poikkeuksellisesti tallenteena.

3 KULTTUURIKASVATUS MONIALAISENA YHTEIS- TYÖNÄ

Lapsen ja nuoren opinpolkuun varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle kuuluvia taiteen ja kulttuurin sisältöjä ja menetelmiä kutsutaan kulttuurikasvatukseksi (Helsingin kaupunki 2024a). Kun kulttuurin käsite liitetään kasvatukseen se voi tarkoittaa kulttuuria, joka muodostuu elinolojen, tapojen ja elämänlaadun vaikutuksesta yksilön ympärille ja toimii identiteettiä muokkaavana asiana. Toisaalta kulttuurin käsiteellä voidaan myös tarkoittaa tuotettua kulttuuria kuten taide- ja kulttuurikasvatuksen, kulttuurilaitosten ja erilaisten toimintaympäristöjen vaikutuksesta yksilön identiteettiin. (Kalhama, Kitola & Walamies 2006, 26.)

Kulttuurikasvatuksessa tärkeää on vuorovaikutus ja yhteenkuuluvuuden tunteen vahvistaminen. Siihen liittyy aina sekä kasvattaja että kasvatettava. Kasvattajana voi toimia esim. opettajat, ohjaajat, kulttuurikasvattajat, vanhemmat tai kuka vaan, joka siirtää kulttuuritietoa ja -taitoa eteenpäin. Tärkeintä on kuitenkin, että kasvattaja pystyy luomaan aidon vuorovaikutussuhteen kasvatettavaan, jonka vaikutuksesta sekä kasvattajan että kasvatettavan kulttuuri-identiteetti kehittyy. Kulttuurikasvatus tukee kulttuuri-identiteetin muodostumista, opettaa ymmärtämään kulttuurien moninaisuutta, kehittää havainnonmaan ympäristöään ja ilmaisemaan itseään ja opettaa sekä tunnistamaan että itse tekemään kulttuurituotteita. (Kalhama, Kitola & Walamies 2006, 29–31.)

Kulttuurikasvatukseen liittyy useita käsitteitä mutta tämän opinnäytetyön kannalta olennaisia ovat kulttuurikasvatussuunnitelma sekä kulttuuripolku. Kulttuurikasvatussuunnitelma on joko kunnan tai tietyn alueen strategia siitä, miten kulttuuri-, taide- sekä kulttuuriperintökasvatusta toteutetaan osana opetusta. Kulttuurikasvatussuunnitelmien avulla voidaan tehdä kuntien kulttuurikasvatuksesta yhdenvertaista, systemaattista sekä monipuolista. Ne ovat kuntien keino tukea lasten ja nuorten oikeutta kulttuurin kokemiseen ja niiden tarkoituksena on tuoda alueen eri toimijat tasokkaan lastenkulttuurin pariin. Kulttuurikasvatussuunnitelma on apuväline niin kunnan kuin yksityisillekin kulttuuritoimijoille sekä kouluille. Koulussa kulttuurikasvatus on luonteeltaan oppiainerajat ylittävää ja siihen on sisällytetty opetussuunnitelman laaja-alaisia tavoitteita. (Lastenkulttuuri 2024.)

Kulttuuripolku on kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpide. Kulttuuripolku on sekä kunnan opetustoimen että kulttuuritoimen yhteistyö. Sen tarkoituksena on taata jatkuvuutta, monipuolisuutta sekä resurssointia kulttuurikasvatukseen. Kulttuuripolku on usein sidottu kunnan

opetussuunnitelmaan ja sen tavoitteisiin. Kulttuuripolku havainnollistaa ja konkretisoi kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamista eri luokka-asteilla. (Suomen lastenkulttuurikeskustenliitto 2021.)

3.1 Monialainen yhteistyö verkostoissa

Tokaluokkalaisten taideretki on monitaiteellinen tapahtuma, jonka ympärille on koottu neljän eri toimijan, Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, Kiasman, Helsingin kaupungin orkesterin sekä Musiikkitalon, yhteinen verkosto (Kiasma 2024). Verkosto tapaa säännöllisesti ja raportoi toiminnastaan omalle organisaatiolleen. Tällaisen monialaisen verkoston tarkoituksena on tuottaa ja kehittää tapahtumaa sekä vahvistaa verkoston yhteistyötä.

Käsite monialainen yhteistyö tarkoittaa eri toimialojen edustajien yhteistyötä, jossa korostuu ammatillinen osaaminen. Vaikka moniammatillisuus ja monialainen yhteistyökäsite tarkoittavat käytännössä samaa, monialainen yhteistyö kuvaa toimintaa laajemmin ja selkeämmin. Monialainen yhteistyö-käsite tarkoittaa, että yhteistyö tapahtuu eri sektoreiden ja/tai toimialojen välillä. Termiä ei käytetä silloin kun kyse on eri ammattiryhmien välistä yhteistyötä saman sektorin sisällä. (Lybeck & Wallden 2011, 26–27.)

Monialaisessa yhteistyössä kukin toimija edustaa omaa toimialaansa ja tuo mukanaan sen työkokemuksen, jota on kerryttänyt omalla työurallaan. Näin monialaisessa yhteistyössä kohtaa eri toimijoiden palvelut ja niissä oleva laaja ammattitaito. (Lybeck & Wallden 2011, 27.)

Osaamisen ja tiedon merkitys on koko ajan kasvussa nyky-yhteiskunnassa. Siksi on tärkeää, että omaa osaamista vahvistetaan ja kehitetään, hankitaan tietoa sekä opitaan uutta. Nämä ovat suurimpia motiiveja tehdä verkostoyhteistyötä. (Hakanen, Heinonen ja Sipilä 2007, 25.)

Verkostoyhteistyö on luottamukseen perustuvaa yhteistyötä. Yhteistyö syntyy omaehtoisten, eli itsenäisten toimijoiden välille. Toimijat ovat vapaita päätöksentekijöitä, joilla on omaa toimintaa ohjaavat henkilökohtaiset prioriteettinsa, toimintatapansa ja tavoitteensa. Jotta verkosto voisi toimia, nousee keskeiseksi tunteminen luottamus ja sitoutuminen. Verkostoyhteistyössä parhaimmillaan nämä muodostavat toisiaan ylläpitävän kehän. Tällöin kaikki osapuolet voivat kokea yhteistyön hyödylliseksi ja palkitsevaksi. (Järvensivu 2019, 37–39, 61–62.)

Kaikessa verkostoyhteistyössä on tärkeää, että verkoston osapuolet ymmärtävät omat ja toistensa tarpeet ja vahvuudet sekä sen, miten niitä hyödynnetään. Kulttuuritoimijoiden ja koulujen välisessä yhteistyössä koulut tuovat mukanaan pedagogisen osaamisen sekä

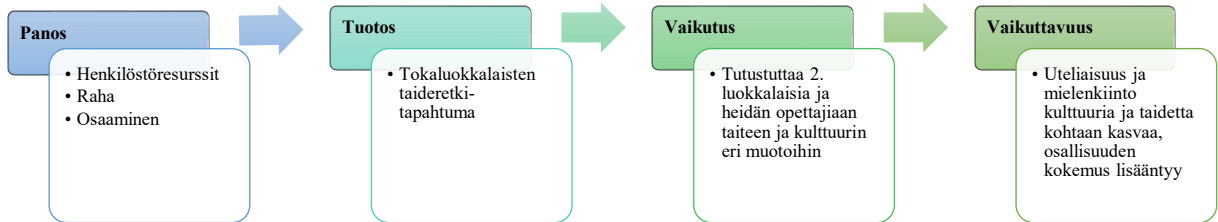
oppilaantuntemuksen. Koulujen tarpeena on aidot kulttuuriympäristöt sekä alan asiantuntijoiden tieto ja taito kyseisistä kulttuurituotteista. Kulttuuritoimijat taas voivat toteuttaa tavoitteellista kasvatustyötä koulujen avulla sekä tarjota oppilaille erilaisia oppimisympäristöjä. (Venäläinen 2009, 98–99.)

Kulttuuripolku on hyvä esimerkki verkostomaisesta monialaisesta työskentelystä. Mukana on monia toimijoita niin julkiselta kuin yksityiseltäkin puolelta. Kulttuuripolussa olevat yhteistyökumppanit voivat vaihdella jopa vuosittain, joten verkostomainen työskentely on välttämätöntä kulttuuripolkuja kehitettäessä. Myös kulttuuripolun tapahtumat ja vierailut voivat olla monialaisia. Tällöin mukana on monta toimijaa, jotka työskentelevät yhdessä saman tavoitteen eteen.

3.2 Vaikutus ja vaikuttavuus

Kun arvioidaan toiminnan tehokkuutta, keskeistä on vaikutuksen sekä vaikuttavuuden mittaaminen. Vaikuttavuusajattelua voi kuvailla IOOI-prosessina. Se kertoo, miten yhteiskunnallinen vaikuttavuus muodostuu ja tuo esille niiden väliset suhteet. Lyhennys IOOI muodostuu englannin kielen sanoista Input, Output, Outcome ja Impact. Suomeksi nämä käsitteet voidaan käänntää panos, tuotos, vaikutus ja vaikuttavuus. Panos tarkoittaa resursseja, joita työhön laitetaan. Tuotos taas kertoo näiden resurssien suorimmat seuraukset eli mitattava tehty työ. Vaikutus kuvaa muutoksia mitä saatiin aikaan kohdeyleisössä. Vaikuttavuus on pidemmän ajan muutos, joka saavutetaan näiden toimien ansiosta. Vaikuttavuus liittyy usein ihmisten hyvinvointiin sekä yhteiskunnalliseen hyötyyn. (Aistrich 2014.)

Alla olevassa kuvassa on kuvattu Tokaluokkalaisten taideretkeä IOOI-prosessin kautta. Panos syntyy kaikkien osapuolten tapahtumaan käytettävistä osaamis-, henkilöstö- sekä taloudellisista resursseista, joiden avulla syntyy teos eli Tokaluokkalaisten taideretki. Tokaluokkalaisten taideretken vaikutuksena on tutustuttaa 2. luokkalaisia oppilaita ja heidän opettajiaankin taiteen ja kulttuurin eri muotoihin. Vaikuttavuutta mitä Tokaluokkalaisten taideretkestä toivotaan syntyvän, on kiinnostusta kulttuuriin ja taiteeseen esimerkiksi harrastuneisuuden muodossa. Tämä voi ilmetä sekä aktiivisena taiteen tekemisenä sekä kulttuurin kuluttamisena. Toiveena on myös, että Tokaluokkalaisten taideretkelle osallistuneet kokevat, että taide ja kulttuuri on tarkoitettu kaikille ja näin vahvistaa osallisuuden ja saavutettavuuden kokemusta.

Kuva 1. Tokaluokkalaisten taideretki IOOI-prosessina

Vaikuttavuuden arvioimisessa keskeisenä tekijänä ovat toiminnan tavoitteet. Vaikuttavuus on hyvä, kun toiminnalle asetetut tavoitteet täyttyvät. Tavoitteiden kautta voidaan luoda ne kriteerit, jotka mittaavat toiminnan vaikuttavuutta ja vaikutuksia. (Kettunen 2016, 9.) Tokaluokkalaisten taideretken tavoitteena on tutustuttaa 2. luokkalaisten ja heidän opettajiaan kulttuurin ja taiteen pariin, tukea opettajaa laaja-alaisen osaamisalueiden sekä tarjota oppilaille tasa-arvoisen mahdollisuuden tutustua taiteeseen.

3.3 Kulttuurikasvatukselliset toimenpiteet Helsingissä

Helsinki on hieman alle 665 000 ihmisen kaupunki, jossa peruskouluikäisiä on n. 57 000 (Helsingin kaupunki 2023, 8, 14). Peruskoulun kulttuurikasvatuksella tavoitetaan siis kymmeniätuhansia lapsia ja nuoria. Koska kulttuurikasvatus ei ole valtakunnallisesti samanlaista vaan sen toteuttaminen eroaa kunnittain, on hyvä tarkastella, miten Helsingissä on nostettu esiin kulttuurikasvatusta.

Helsingin kaupungin toimintaa ohjaa kaupunkistrategia. Helsingissä strategia laaditaan aina neljäksi vuodeksi kerrallaan ja sitä tekemässä ovat Helsingin kaupungin eri toimialat sekä Helsingin kaupungin valtuusto. Strategia vuosille 2021–2025 on nimeltään Kasvun paikka ja se koostuu 13 painopistealueesta. Näistä painopisteistä kulttuurikasvatus on keskeisessä osassa kahdessa. Nämä painopisteet ovat seuraavat, tehdä Helsingistä maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia sekä taide ja kulttuuri hyvän elämän mahdollistajina. (Helsingin kaupunki 2021, 18, 26.)

Kasvun paikka- kaupunkistrategia nostaa erityisesti alla olevat toimenpiteet tukemaan ja edistämään kulttuurikasvatusta

- Tarjotaan ja turvataan yhdenvertaisia mahdollisuuksia kokea kulttuuria ympäri kaupunkia.
- Hyödynnetään koko kaupunki oppimisen ja kulttuurikasvatuksen ympäristönä ja kannustetaan vahvaan yhteistyöhön eri kulttuurialojen ja oppilaitosten välillä.
- Korostetaan kulttuurin ja taiteen arvoa sekä koulutuksessa että vapaa-ajalla.

(Helsingin kaupunki 2021, 21, 26, 29.)

Strategian tarkoitus on kertoa mitä halutaan edistää lähitulevaisuudessa. Jotta kulttuuri, joka on aina ollut iso osa Helsingin brändiä, olisi sitä myös vastaisuudessa on syytä katsoa myös strategiaa pidemmälle. Tähän tarpeeseen on laadittu Kulttuurivisio 2030, jossa havainnoidaan mitkä ovat ne tavoitteet ja toimenpiteet, joilla voidaan vahvistaa Helsingin asemaa ainutlaatuisena sekä niin valtakunnallisesti että kansainvälisestikin kiinnostavana kulttuuri- ja taidekaupunkina. Yksi näistä tavoitteista on, että Helsingin kaupunki kehittää ja koordinoi koulujen, taiteenperusopetuksen, kulttuurilaitosten ja muiden yksityisten tahojen yhteistyötä, jotta kaikkien helsinkiläisten lasten ja nuorten oikeus kulttuuriin ja itseilmaisuun toteutuu. (Helsingin kaupunki 2019, 8, 28.)

Kulttuurikasvatus näkyy siis tärkeänä osana kunnan toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa. Nämä ovat kuitenkin laajoja suunnitelmia ja eivätkä yksistään riitä turvaamana konkreettisia toimenpiteitä kulttuurikasvatuksen hyväksi. Siksi on tärkeää, että Helsingissä on myös oma kulttuurikasvatussuunnitelma.

Kulttuurikasvatussuunnitelmallaan Helsinki haluaa edistää päämäärää, jossa jokaisella lapsella ja nuorella on tasavertaiset lähtökohdat taiteen ja kulttuurin kokemiseen ja tekemiseen, riippumatta sosioekonomisesta taustasta tai asuinpaikasta. Se toimii ohjaavana suunnitelmana pohjautuen Helsingin omaan kulttuuritarjontaan. Siihen on kirjattu miten kulttuuri-, taide ja kulttuuriperintökasvatusta toteutetaan osana opetusta varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella. Näin ollen se tekee päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten taide- ja kulttuurityöstä tavoitteellista. Kulttuurikasvatussuunnitelma on työkalu kaupungin eri toimialojen välillä. (Helsingin kaupunki 2024b, 2–6.)

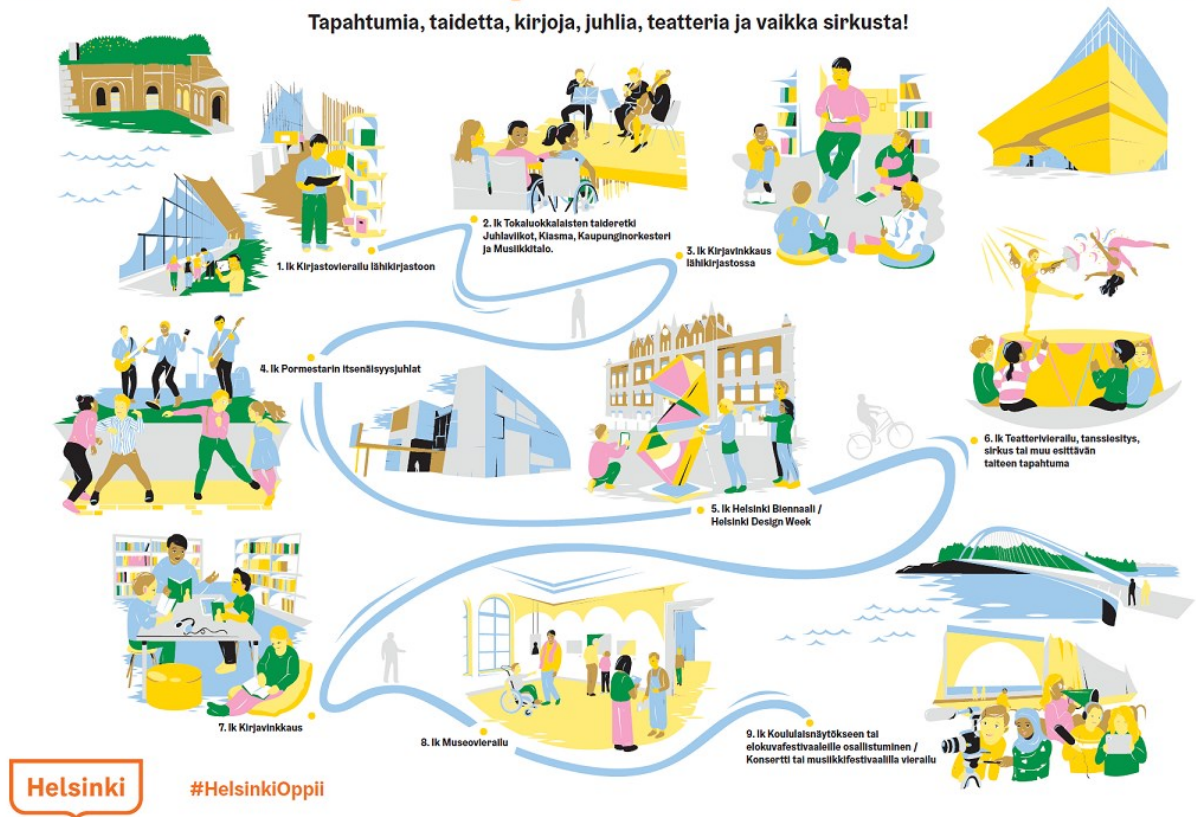
Kulttuuripolut eri ikäryhmille ovat yksi kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpide. Helsingissä kulttuuripolkuja on varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toiselle asteelle. Ne tarjoavat kaikille helsinkiläislapsille ja -nuorille yhdenvertaisia kulttuuri- ja taidekokemuksia. Kulttuuripoluille on kerätty erilaisia vierailuja ja tapahtumia eri taide- ja kulttuurisisällöistä. (Helsingin kaupunki 2024b, 6.) Tässä opinnäytetyössä keskitytään perusopetuksen kulttuuripolkuun, koska Tokaluokkalaisten taideretki on yksi sen tapahtumista.

Helsingin perusopetuksen kulttuuripolku on otettu käyttöön elokuussa 2019 ja se on osa opetussuunnitelmaa. Perusopetuksen kulttuuripolussa on jokaiselle luokka-asteelle kulttuurisisältö, johon osallistutaan lukuvuoden aikana. Näitä voidaan toteuttaa yhteistyössä taidetoimijan kanssa tai omassa koulussa /toimintayksikössä olemassa olevia materiaaleja ja osaamista hyödyntäen. Kulttuuripolun sisällöt sisältävät myös jo kaupungissa vakiintuneet koko ikäluokkaa koskevat tapahtumat sekä vierailut. (Helsingin kaupunki 2024c.)

Muuttuvassa maailmassa on tärkeää, että laaja-alaista tietoa – ja taidonalat ylittävää ja yhdistävää osaamista opetetaan kouluissa. Kaikki kulttuuripolun sisällöt ovatkin kytketty opetussuunnitelman laaja-alaisiin tavoitteisiin. Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan kykyä käyttää tietoa ja taitoa tilanteen edellyttämällä tavalla. Kulttuuripolku toimii miniminä, joten koulut voivat toteuttaa myös enemmän kulttuurivierailuja kuin yhden per luokka-aste. Kulttuuripolku on kirjattu koulujen toimintasuunnitelmiin, josta sen toteutumista voidaan seurata. (Helsingin kaupunki 2024c, Opetushallitus 2014.)

Kouluna koko kaupunki - Kulttuuria kaikille!

Tapahtumia, taidetta, kirjoja, juhlia, teatteria ja vaikka sirkusta!

Kuva 2. Helsingin kaupungin peruskoulujen kulttuuripolku

4 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA MENETELMÄT

Valitsin opinnäytetyön tutkimusmenetelmiksi kyselyn, benchmarkkauksen eli vertaisarvioinnin sekä dokumenttianalyysin. Ne vastaavat tämän opinnäytetyön tavoitteita ja tarpeita parhaiten. Kyselyn avulla voidaan kerätä suoraan palautetta kohdeyleisöltä ja benchmarkkaus ja dokumenttianalyysi mahdollistavat vertailun muiden toimijoiden käytänteisiin. Nämä kolme menetelmää yhdistämällä voidaan saada monipuolinen ja kattava näkökulma tutkittavaan aiheeseen.

4.1 Kysely

Kyselyllä on mahdollista saada laaja aineisto nopeasti ja tehokkaasti. Sitä kannattaa käyttää tutkimusmenetelmänä erityisesti silloin kun tutkittava aihe on ennestään tuttu. (Moilanen, Ojasalo & Ritalahti 2009, 108–109.) Näistä syistä valitsin kyselyn yhdeksi tutkimusmenetelmäksi.

Yksi tärkeimmistä asioista, kun lähdetään tekemään kyselyä, on miettiä, laaditaanko kysymyksiin valmiit vaihtoehdot vai onko avoin kysymys parempi valinta. Kyselyä, jossa vastaajille on annettu valmiit vaihtoehdot, kutsutaan strukturoiduksi kyselyksi. Jos kyselyssä on sekä avoimia kysymyksiä sekä kysymyksiä valmiilla vaihtoehdoilla, kysely on puolistrukturoitu kysely. (KvantiMO 2024.)

Tokaluokkalaisten taideretken palautekysely on puolistrukturoitu eli kysymyksissä on mukana vastausvaihtoehdoilla rajattuja kysymyksiä sekä avoimen vastauskentän kysymyksiä. Rajatuilla kysymyksillä pyrittiin keräämään analyyttistä aineistoa ja avoimilla kysymyksillä haluttiin mahdollistaa vastaajien kuuleminen vielä syvällisemmin.

Tässä opinnäytetyössä halusin tutkia palautekyselyn avulla Tokaluokkalaisten taideretkeä opettajien näkökulmasta, miten heidän mielestään tapahtumaa voisi kehittää, kuinka hyödyllisinä he kokivat tutkimustehtävät ja Kiasma -vierailun sekä miten vaikuttavaksi Tokaluokkalaisten taideretki koetaan. Palautekyselyn kysymykset käytiin yhdessä läpi tuotantoryhmän kanssa.

Kysely tehtiin Questback kyselyohjelmalla ja lähetettiin sähköpostitse kaikille Helsingin kaupungin 2. luokkien opettajille, jotka olivat vahvistaneet osallistumisen Kiasma-vierailuun. Koska vastaajajoukko koostui sekä suomenkielisistä että ruotsinkielisistä perusopetuksen opettajista kysely tehtiin sekä suomeksi että ruotsiksi. Kysely toteutettiin ajalla 30.10.2023-26.4.2024.

Kyselytutkimuksiin liittyvä saatekirje on erittäin tärkeä. Sen perusteella vastaajalle käy selkeästi ilmi mistä on kyse ja tämän perusteella hän tekee päätöksen vastaako kyselyyn vai ei. Saateen on herätettävä luottamusta ja vastausmotivaatiota. (Moilanen, Ojasalo & Ritalahti 2009, 118.)

Yhteensä kysely lähetettiin 330 opettajalle saatekirjeen kera (Liite 1). Saatekirjeessä kerrottiin, miksi palautetta kerätään, mihin tuloksia käytetään, miten tuloksia säilytetään sekä korostettiin että vastaaminen on vapaaehtoista. Kysely lähetettiin opettajalle noin parin viikon sisällä siitä, kun he olivat osallistuneet Kiasma-vierailuun. Joulukuussa ja huhtikuussa lähetettiin vielä muistutusviesti kaikille opettajille, jossa muistutettiin palautekyselystä. Kyselyyn vastattiin anonyymisti eikä näin ollen henkilötietoja kerätty.

4.2 Vertaisarviointi eli benchmarkkaus

Kyselyn lisäksi vertailen opinnäytetyössäni muiden kuntien kulttuuripolkuja. Aineistona minulla on kuntien internet-sivut sekä erilaiset niistä löytyvät dokumentit.

Kun halutaan oppia miten jo olemassa olevat käytänteet toimivat, benchmarkkaus (suom. parhaista käytännöistä oppiminen) on siihen erittäin hyvä menetelmä. Sen avulla tutkitaan omaa kohdetta vertaamalla sitä muiden prosesseihin ja se sopii hyvin myös toimintaprosessien kehittämiseen. (Moilanen, Ojasalo & Ritalahti, 2009, 43–44, 163–164.) Tästä syystä valitsin tämän menetelmän tutustuakseni eri kuntien kulttuuripolkuihin ja kulttuurikasvatussuunnitelmiin.

Benchmarkkauksen tarkoituksena oli nähdä miten muut kunnat toteuttavat vastaavaa toimintaa ja saada ideoita toimintaprosessien kehittämiseen. Tämä antoi opinnäytetyölleni arvokasta tietoa siitä, miten muita onnistuneita kulttuuripolkuja ja niihin kuuluvia tapahtumia toteutetaan.

Benchmarkkauksen avulla saatujen tietojen analysointiin käytin dokumenttianalyysi-menetelmää. Sen avulla voitiin analysoida saatu tieto järjestelmällisesti ja luoda siitä selkeä kuvaus. Tähän hyödynnän erityisesti sisältöanalyysiä, joka on dokumenttianalyysin analyysitapa. Sisällysanalyysiä käytetään, kun halutaan analysoida eri dokumentteja objektiivisesti ja systemaattisesti. Sisältöanalyysin avulla ryhmitellään saatu aineisto ytimekkääseen muotoon, jonka jälkeen siitä voidaan tuottaa johtopäätöksiä, tunnistaa keskeiset aiheet sekä tehdä selkeä kuvaus tutkittavasta aiheesta. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 87, 117.)

4.3 Opinnäytetyön eettisyys

Eettisten näkökulmien huomioonotto ja niiden tarkastelu kuuluu tutkimusprosessiin. Ensisijainen vastuu tieteen hyvien käytäntöjen noudattamisesta ja eettisten näkökulmien huomioimisesta kuuluu tutkijalle ja tutkimusryhmälle. Eettinen tarkastelu ulottuu tutkittavan tietoiseen suostumukseen, anonyymiteetin suojaamiseen sekä menettelytavan eettisyyteen. (Suomen akatemia 2024.)

Humak on sitoutunut HTK-ohjeeseen eli hyvän tieteellisen käytännön ohjeeseen. Tämä on tutkimuseettinen ohjeisto, johon kuuluu mm. tutkittavien informointi, tutkittavan suostumuksen pyytäminen ja tietosuojasetuksen noudattaminen henkilötietojen käsittelyssä sekä toisten julkaisuihin viittaaminen asianmukaisella tavalla. (HUMAK 2023.) Tämä opinnäytetyö noudattaa näitä ohjeita.

Koska opinnäytetyössä tutkittiin Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetukseen kuuluvaa tapahtumaa, kehittämistyölle haettiin tutkimuslupa Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta.

Kysely lähetettiin vierailuun osallistuneille sähköpostiin, minkä he ovat ilmoittaneet vierailun vahvistuksen yhteydessä. Kyselyn ohessa oli saate, jossa kerrottiin mihin kyselyyn vastanneiden vastauksia käytetään. Näin kaikilla kyselyn kohderyhmään kuuluvilla oli selvillä kehittämistyön tarkoitus ennen kyselyyn vastaamista. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista eikä kohderyhmän henkilöihin kohdistunut negatiivisia seurauksia, jos he eivät vastanneet kyselyyn.

Kyselyyn vastanneiden opettajien yksityisyys suojattiin toteuttamalla kysely anonyymisti ja avoimet vastaukset ovat anonymisoitu. Vastaukset käsiteltiin ja säilytetään suojattuna niin että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt, tässä tapauksessa Tokaluokkalaisten taideretken tuotantoryhmä, pääsee tarkastelemaan tietoja. Vastausten käsittelyn kesto jatkuu kesäkuuhun 2024.

5 AINEISTOANALYYSI

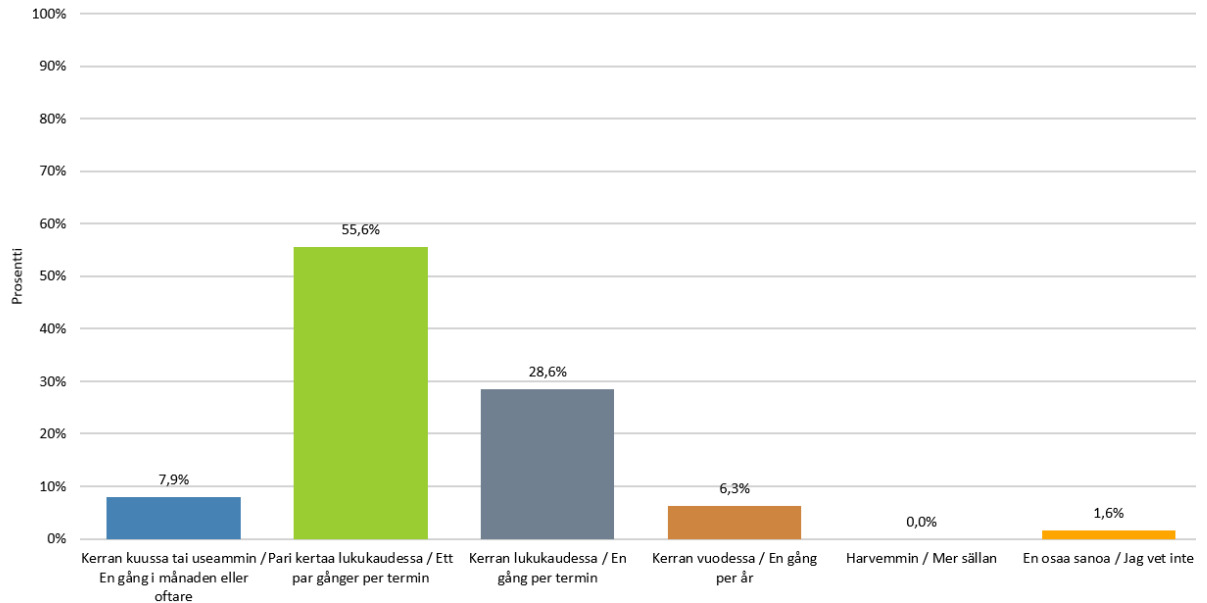
Tässä luvussa tarkastellaan aineiston hankinnassa, kyselyn ja vertaisarvioinnin keinoin, saavutettuja tuloksia sekä niiden merkitystä opinnäytetyön tavoitteiden kannalta.

5.1 Palautekysely

Koska Tokaluokkalaisten taideretki sisältää useita osa-alueita myös kyselylomakkeen kysymykset jaettiin eri osioihin, joista jokainen käsitteli yhtä osa-aluetta. Kukin osio piti sisällään yhdestä viiteen kysymystä. Jokaisessa osiossa oli sekä avoimia että valmiit vaihtoehdot sisältäviä kysymyksiä. Koska kysely toteutettiin anonyymisti, ei henkilötietokysymyksiä kysytty ollenkaan. Kyselyyn vastasi 63 opettajaa. Vastausprosentti palautekyselyyn oli 19,09 %.

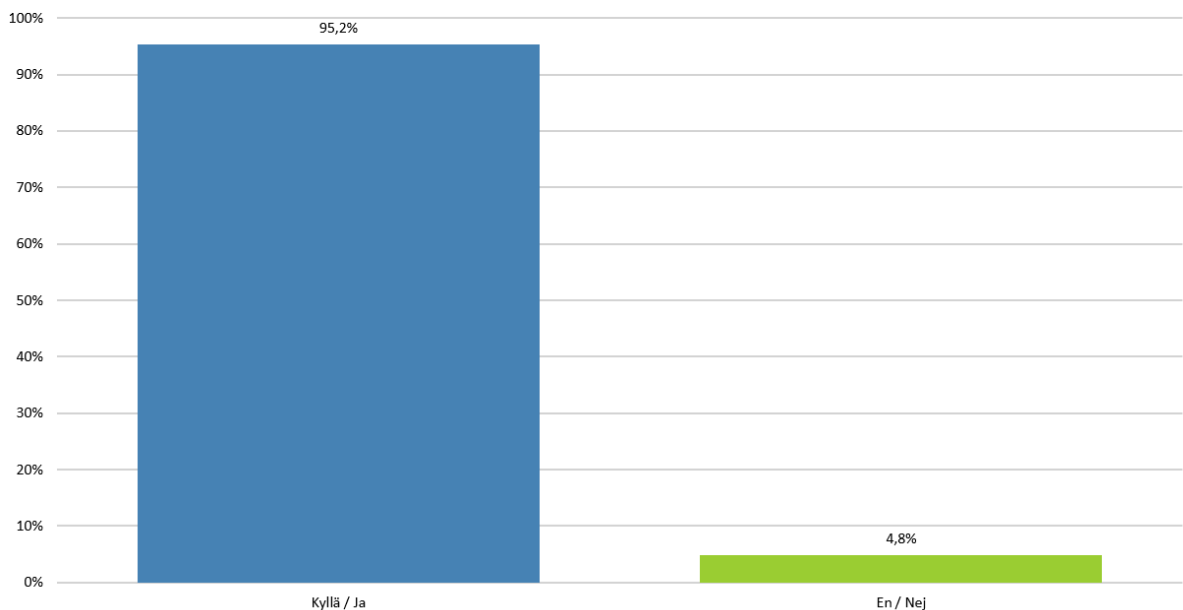
Kyselyn ensimmäinen osa käsitteli yleisesti kulttuurivierailuita ja tokaluokkalaisten taideretkeen liittyvää ennakkoviestintää. Kyselyn toisen osion kysymykset koskivat Tokaluokkalaisten taideretken tutkimustehtäviä. Kolmannessa osiossa kysymykset keskittyvät Kiasma-vierailuun. Neljännessä osiossa käytiin läpi konserttitallenteeseen liittyviä kysymyksiä, joiden analysointi jätetään pois tässä opinnäytetyössä. Viidennessä osiossa vastaajilla oli vielä mahdollisuus jättää yleisesti palautetta tapahtuman järjestäjille. Avoimia kysymyksiä lukuun ottamatta kaikki kysymykset olivat pakollisia. Kysely kokonaisuudessaan löytyy opinnäytetyön liitteestä 2.

Käyn seuraavissa kappaleissa kyselyn kysymykset ja niistä nousevat vastaukset läpi osioittain. Jokaiseen kysymyksen vastausmäärä, avoimia kysymyksiä lukuun ottamatta, on 63. Kyselylomakkeen avulla selvitettiin ensin, kuinka usein opettajat keskimäärin osallistuvat luokkansa kanssa koulun ulkopuolella tapahtuvaan kulttuuri- tai taidetarjontaan. Vastaajista 63,5 % kertoi osallistuvansa enemmän kuin kerran lukukaudessa.

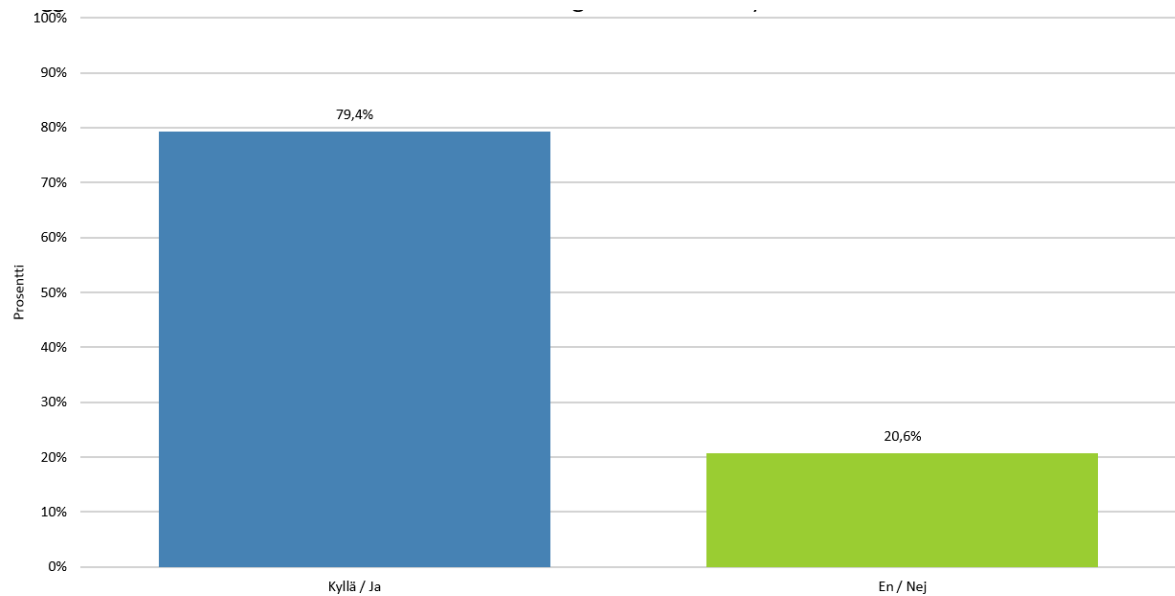
Kuva 3. Kuinka usein osallistut luokkasi kanssa koulun tilojen ulkopuolella tapahtuvaan taide- tai kulttuuritarjontaan keskimäärin

Seuraavaksi kysyttiin, saivatko opettajat riittävästi tietoa vierailusta Kiasmaan ja jos eivät mitä he olisivat kaivanneet lisää. Tämän kysymyksen tulos oli erittäin yksimielinen 95,2% koki saaneensa riittävästi tietoa. Parissa avoimessa vastauksessa tuotiin kuitenkin ilmi, että informaatio oli tavoittanut opettajan myöhään sekä tutkimustehtävien linkki oli lakannut toimimasta.

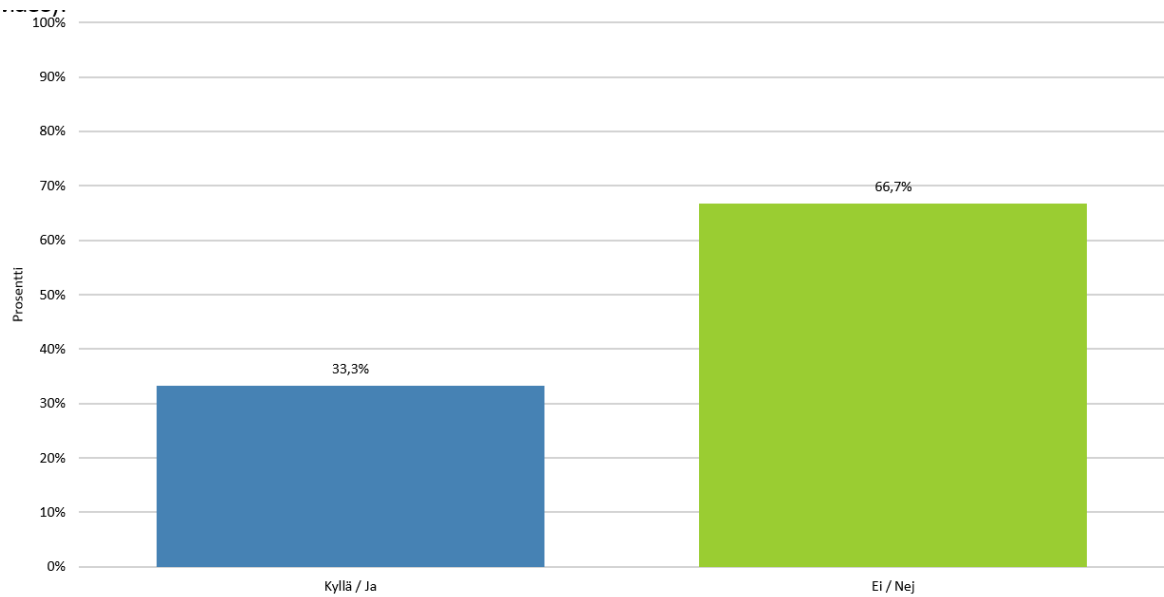
Kuva 4. Saitko riittävästi tietoa Kiasma-vierailusta osana Tokaluokkalaisten taideretken viestintää

Toisen osion kysymyksissä keskityttiin tehtäviin, joiden tarkoitus on tukea taideretken kokonaisuutta. Suurin osa näistä tehtävistä on tarkoitettu tehtäväksi ennen Kiasma-vierailua mutta myös osa sen jälkeen. 79,4 % vastaajista kertoi tehneensä Kiasma-vierailua ennen tarkoitettut tehtävät.

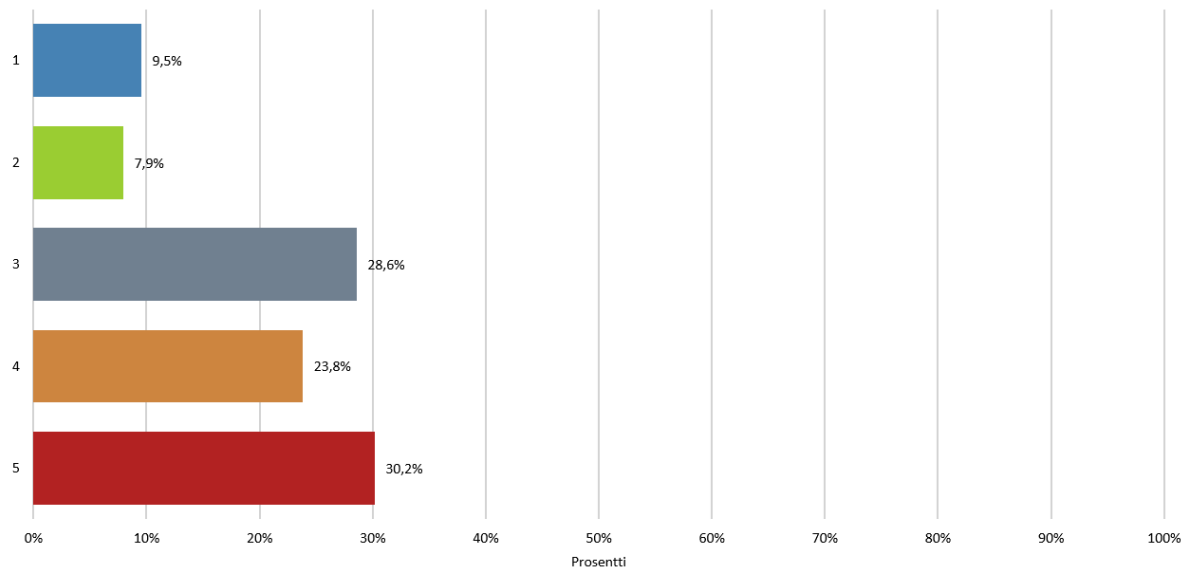
Kuva 5. Teittekö Kiasma-vierailun ennakkotyöskentelytehtävät (tutkijataitojen harjoittelu lähi- luonnossa, tutustuminen Kiasmaan sekä Helsingin kaupunginorkesteriin)?

Tokaluokkalaisten taideretken tehtävä 5 eroaa muista tehtävistä sillä, että siinä toivotaan luokkien lähettävän omia teoksiaan tuotantoryhmän käyttöön. Tästä syystä kysyttiin vielä erikseen opettajilta aikovatko he tai ovatko jo tehneet kyseistä tehtävää. Tähän suurin osa 66,7 % vastaajista oli vastannut, ettei tee tehtävää.

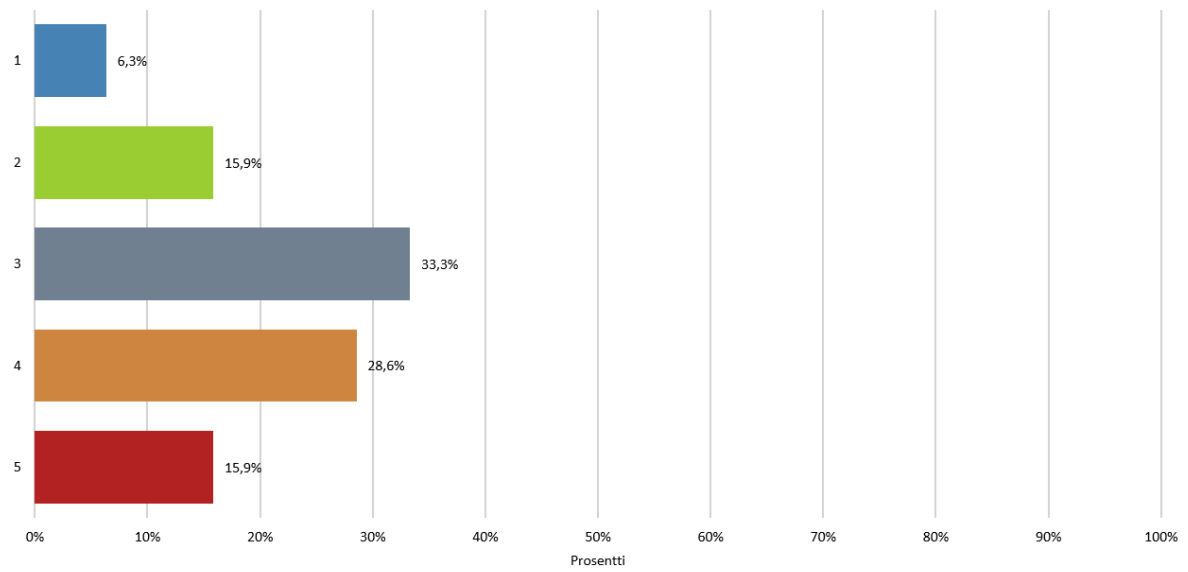

Kuva 6. Oletteko tehneet tai aiotteko tehdä tehtävää 5 (viesti lähiympäristön asialle tai asukkaalle osana yhteistä videota)?

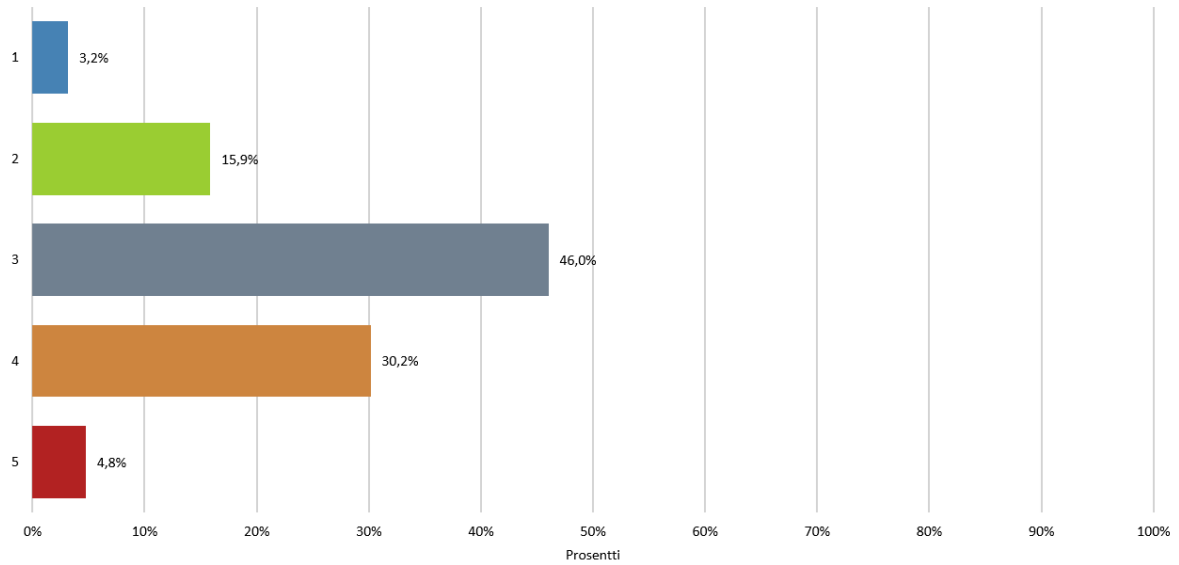
Tehtävien onnistumista arvioitiin asteikolla 1–5, missä 1 edustaa huonointa ja 5 parasta. Arvioitavina väitteinä olivat tehtävien löytyminen verkkosivuilta, tehtävien selkeys ja toteuttamiskelpoisuus opettajan näkökulmasta, tehtävien innostavuus oppilaiden näkökulmasta ja tokaluokkalaisten taideretkikokonaisuuden teemojen (mm. tutkijataidot ja ympäristö -teema) sovellettavuus muuhun opetukseen. Vaikka hajontaa tuloksissa onkin, suurin osa vastaajista, on ollut tyytyväisiä tehtäviin. Eniten negatiivista palautetta sai tehtävien löytyminen verkkosivuilta. Näiden väitteiden vastaukset esitetään seuraavaksi peräkkäin kuvissa 7–10.

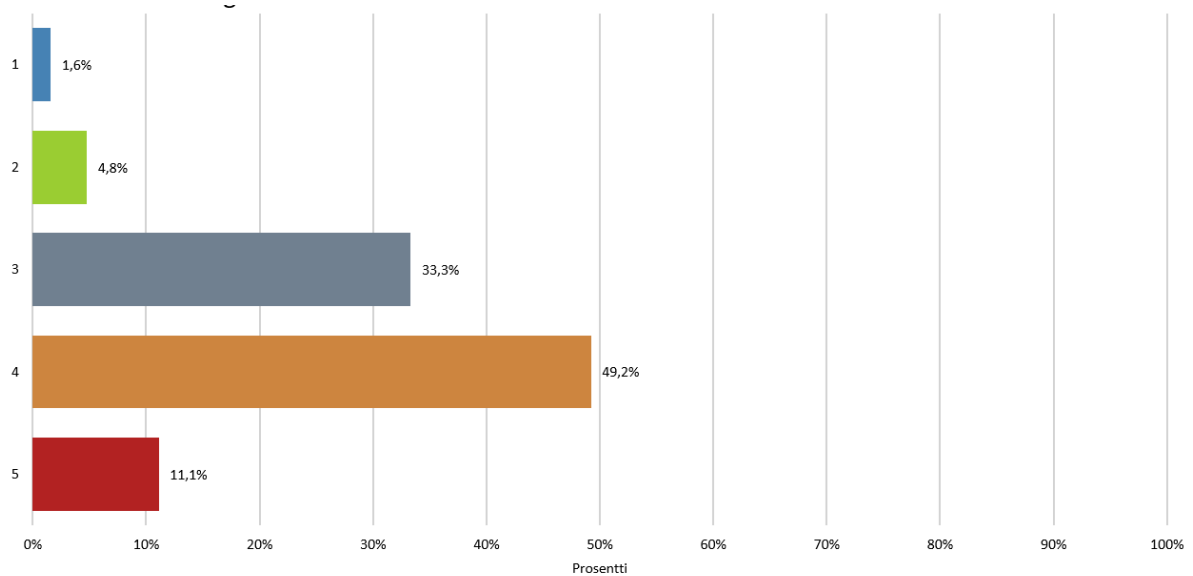
Kuva 7. Tehtävien löytyminen verkkosivuilta

Kuva 8. Tehtävien selkeys ja toteuttamiskelpoisuus opettajan näkökulmasta

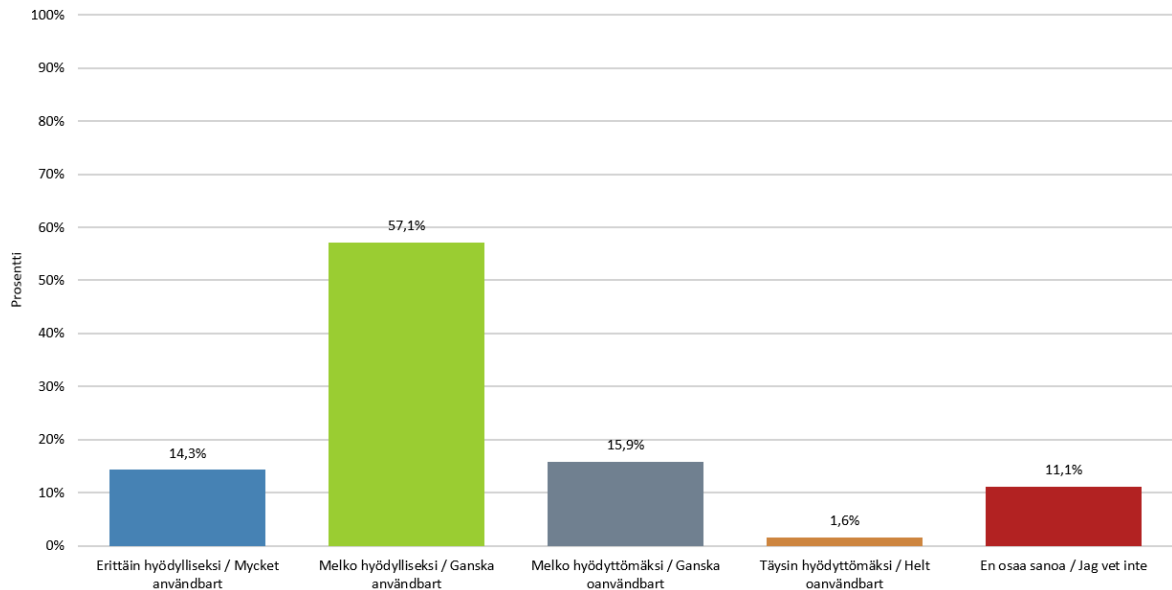

Kuva 9. Tehtävien innostavuus oppilaiden näkökulmasta

Kuva 10. Tokaluokkalaisten taideretkikokonaisuuden teemojen (mm. tutkijataidot ja ympäristö-tema) sovellettavuus muuhun opetukseen

Tehtävät koettiin myös lähtökohtaisesti hyödylliseksi Tokaluokkalaisten taideretken kannalta. Kuitenkin on hyvä huomioida, että 11,1 % vastaajista oli vastannut kysymykseen en osaa sanoa. Tästä voidaan päätellä, että he eivät ole tehneet tehtäviä luokkansa kanssa.

Kuva 11. Miten hyödylliseksi arvioisit ennakkomateriaalin vierailulle valmistautumisessa

Tehtävien avoimesta palautteesta nousi esiin hyviä kehitysehdotuksia. Tehtävien määrä ja suoritus tapa vaikuttavat merkittävästi siihen ottavatko opettajat ne käyttöön. Tehtävien tulisi olla helposti lähestyttäviä ja soveltua erilaisille oppilaille. Tehtävien sovellettavuus helpottaisi niiden käyttöönottoa. Konkreettinen keino tähän olisi esimerkiksi selkokielistäminen. Osalle luokista tehtävien tekeminen osui syksyille ja osalle talvelle, riippuen siitä milloin oman luokan Kiasma vierailu oli. Tämä vaikutti osalla tehtävien tekemiseen koska osassa tehtävistä pyydettiin tutkimaan lähiympäristöä. Oli miellyttävämpää ja helpompaa suorittaa tehtävät syksyllä kuin talvella. Alla esimerkkinä muutama kysymykseen tullutta avointa vastausta.

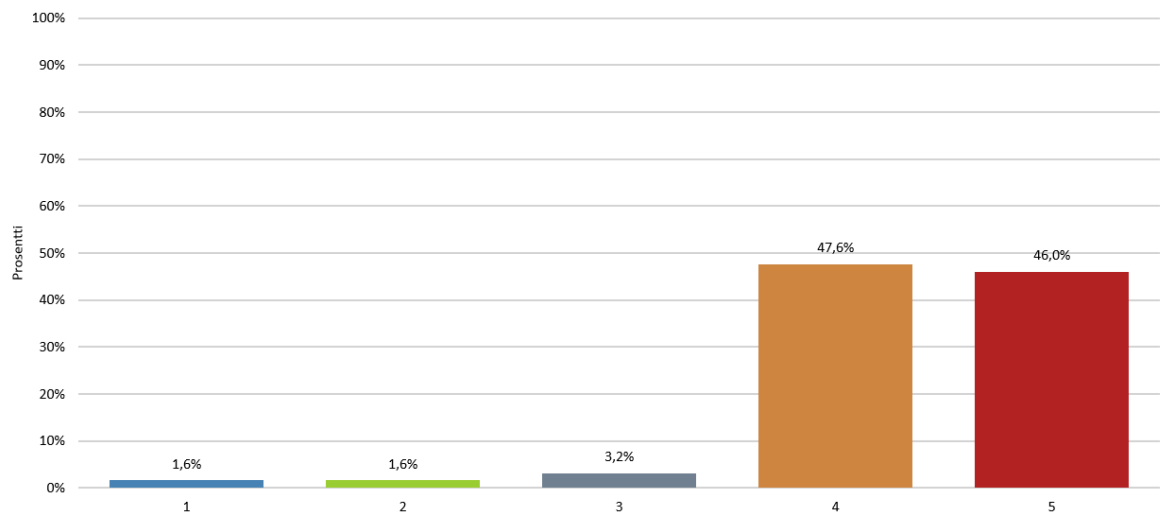
Ennakkotehtäviä oli todella paljon ja ison oppilasryhmän kanssa ne oli vaikea toteuttaa (Vastaaaja 46).

Tehtävissä voisi ottaa huomioon paremmin inklusiivisen luokan, koska ennakkotehtävät ei sovellu isolle oppilasryhmälle, jossa on inklusiivisia erityisoppilaita sekä puolet oppilaista on S2 (Vastaaaja 6).

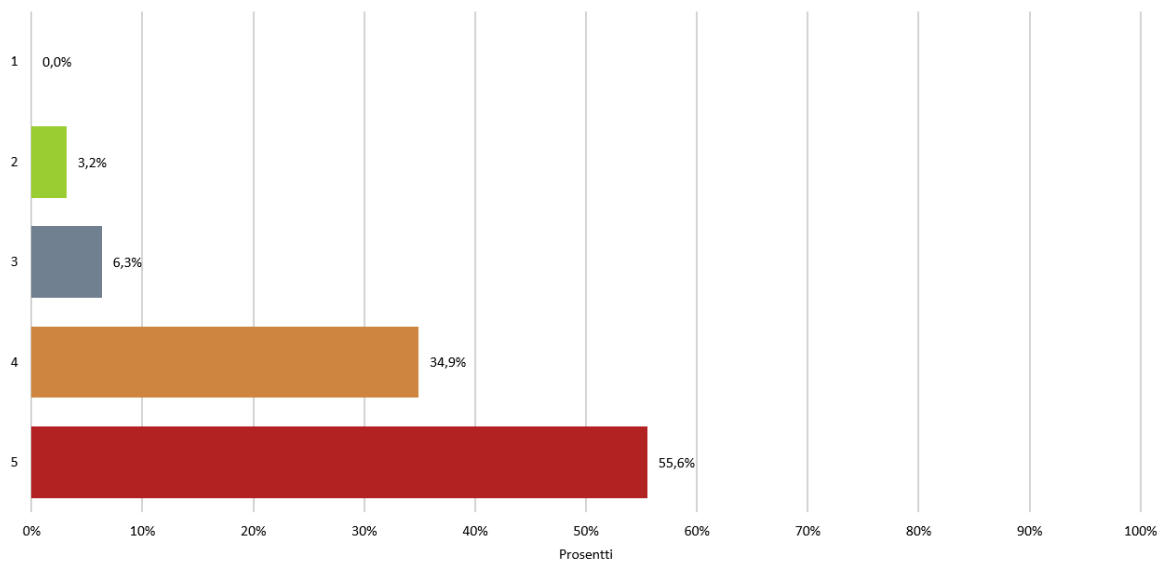
Tutkijataitojen harjoittelu lähiluonnossa -tehtävä oli ehkä hieman haasteellisempi toteuttaa tammikuussa kun maassa on vain lunta ja/tai jäätä, tehtävä oli suunniteltu syksyllä toteutettavaksi, mutta kaikkien Kiasma-vierailu ei ajoittunut syksyyn vaan esim. meidän koulun tapauksessa tammikuulle (Vastaaaja 28).

Kyselyn toisessa osiossa kysymykset keskittyivät Kiasma-vierailuun. Kokonaisuudessaan vierailua ja sen onnistumista arvioitiin asteikolla 1–5, missä 1 edustaa huonointa ja 5 parasta. Yli 90 % vastaajista antoi vierailulle arvosanan 4 tai 5. Vierailun onnistumisen arviointi käsitteli

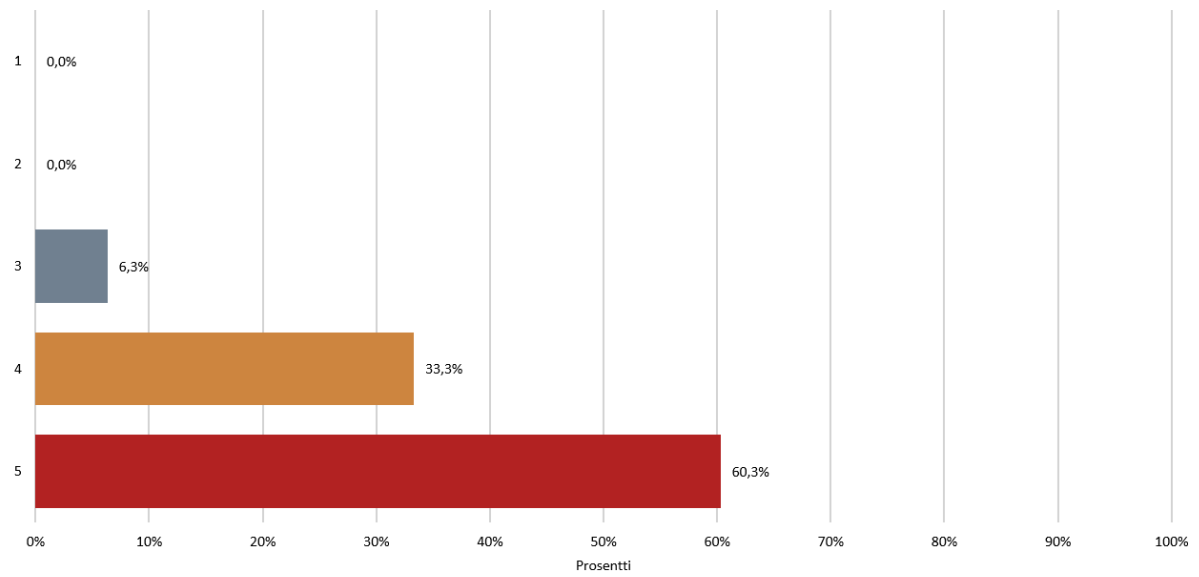
seuraavia näkökohtia: Kiasma-vierailu kiinnosti oppilaita, Kiasma-vierailun toteutus opettajan näkökulmasta, oppaan vuorovaikutus ryhmän kanssa sekä vierailun teemoja voi soveltaa myös muussa opetuksessa. Kaikki näkökulmat saivat arvosanaksi yli 4. Näiden tulosten perusteella voidaan todeta, että kokonaisuudessaan Kiasma-vierailu on koettu erittäin onnistuneena ja antoisana tapahtumana.

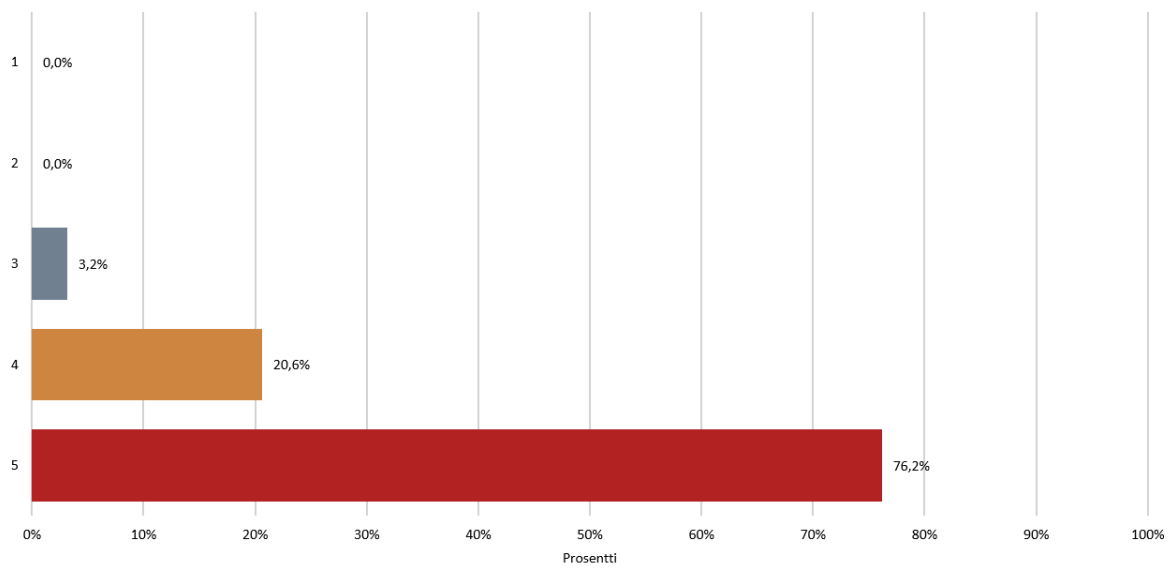
Kuva 12. Pohdi luokkasi kanssa Kiasma-vierailua. Minkä arvosanan antaisitte asteikolla 1–5

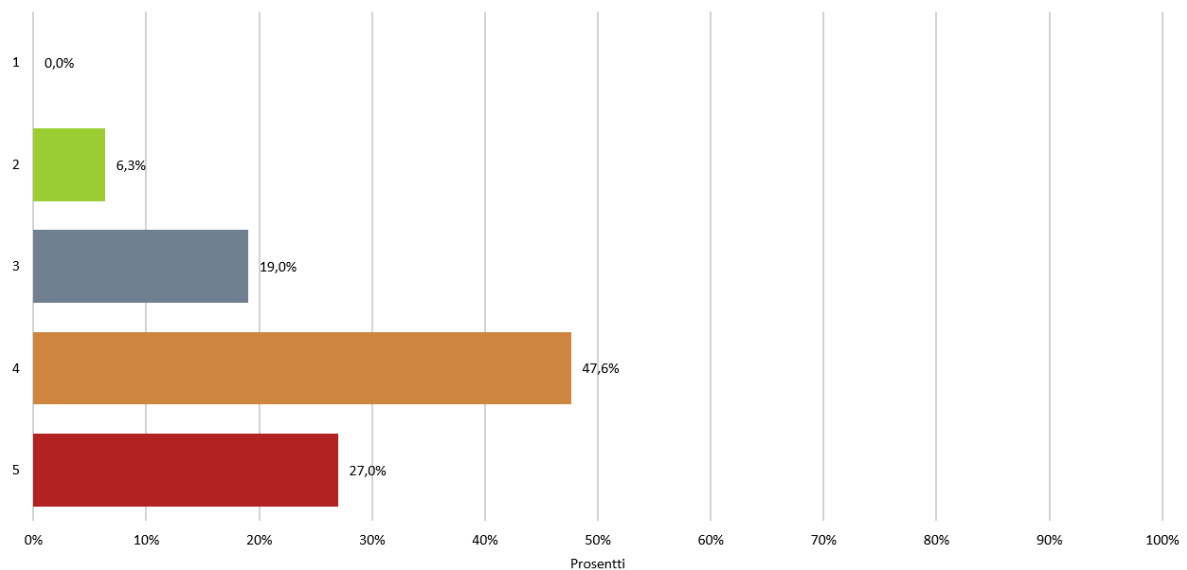
Kuva 13. Kiasma-vierailu kiinnosti oppilaita asteikolla 1–5

Kuva 14. Kiasma-vierailun toteutus opettajan näkökulmasta asteikolla 1–5

Kuva 15. Oppaan vuorovaikutus ryhmän kanssa asteikolla 1–5

Kuva 16. Vierailun teemoja voi soveltaa myös muussa opetuksessa asteikolla 1–5

Kiasma-vierailun avoimessa palautteessa kertoivat opettajat sekä omia että luokkansa mielipiteitä. Avoimista vastauksista nousi esiin, että vaikka osa opettajista koki tehtävät haastavina tai epäsopina omalle ryhmälleen. Kiasma-vierailu ja siihen liittyvät aktiviteetit saivat pääosin positiivista palautetta. Lisäksi oppaan roolia ja pedagogista lähestymistapaa arvostettiin. Koska käytännön asiat ovat erittäin tärkeitä, sai eväiden syömiseen järjestetty paikka myös kiitosta. Opettajat kertoivat myös millaisia kommentteja ja tunteita retki oli herättänyt oppilaisissa. Kiasma-vierailu oli herättänyt erilaisia tunteita kuten taiteen kuuluukin. Tokaluokkalaisten kokemukset vaihtelivat tylsästä, mielenkiintoiseen ja jännittävään. Alla muutamia avoimia vastauksia kokemuksista.

Penkit, joista kuului ääni, oli kivat! - taulut ja penkit oli kivoja - mielikuviutusmaailma oli kiva ja jännittävä (Vastaaaja 10).

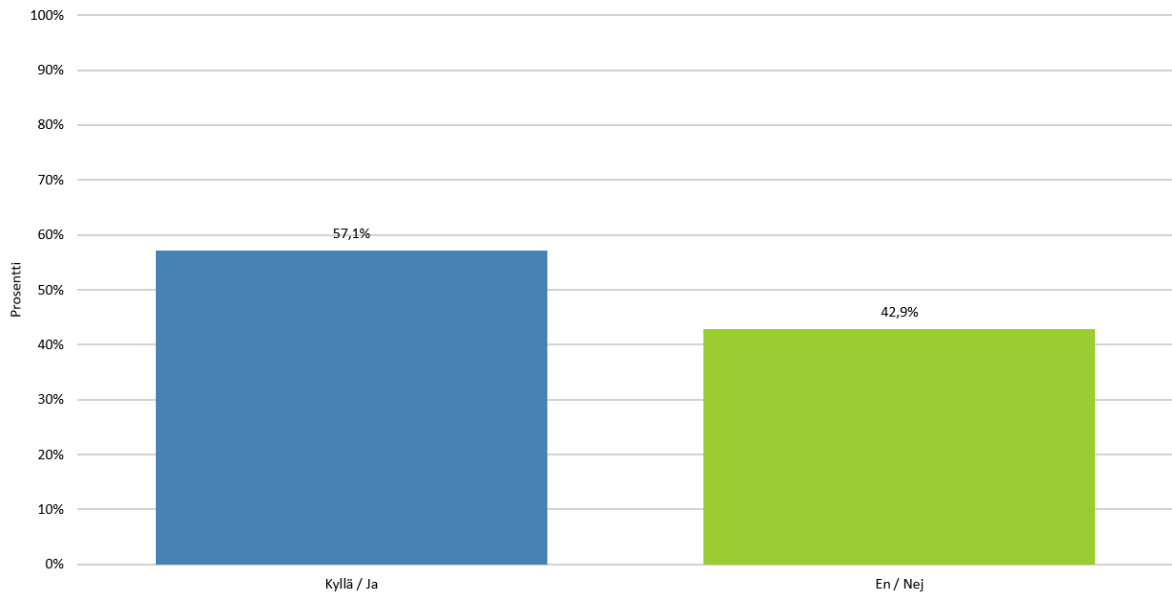
Paras päivä ikinä! (Vastaaaja 47).

Kiitos mielettömän taitavalle oppaalle. Hän puhui sopivasti, katsottavaa oli sopiva määrä. Opas osasi myös kertoa lapsilähtöisesti teoksista. Ammattitaitoisin opastus, missä ole oppilaideni kanssa ollut (Vastaaaja 18).

Yksi oppilas koki pimeän huoneen epämiellyttävänä, mutta 35 oppilasta piti siitä (Vastaaaja 3).

Lopuksi kysyttiin, onko vastaaaja osallistunut aikaisemmin Tokaluokkalaisten taideretkelle ja pyysimme parannusehdotuksia tapahtuman järjestäjille. 42,9 % vastaajista osallistuivat ensimmäistä kertaa. Tämä kertoo siitä, että tapahtuma on vakiintunut ja melko tuttu opettajille. Se auttaa opettajien tavoittamisessa, kun infoa tapahtumasta osataan odottaa. Jos jostain syystä

viestintä ei tavoittaisi 2. luokan opettajaa, hän todennäköisesti osaa sitä kysyä kollegoilta tai tapahtuman järjestäjiltä. Koko tapahtuman parannusehdotuksista nousi paljon samoja vastauksia kuin tehtäviä ja Kiasma-vierailua koskevista avoimista vastauksista.

Kuva 17. Oletko osallistunut aikaisemmin Tokaluokkalaisten taideretkelle?

5.2 Yhteenveto palautekyselystä

Sähköpostikysely tavoitti 330 opettajaa, joista 63 vastasi kyselyyn. Vaikka vastausprosentti on hieman alle 20, se on kuitenkin merkittävä tietolähde arvioitaessa Tokaluokkalaisten taideretken onnistumista ja kehittämistarpeita. Kouluympäristössä, jossa aikaresurssit ovat niukat ja opettajat saavat lukuisia eri kyselyitä, vastausten saaminen palautekyselyihin voi olla haastavaa. Kun tämä otetaan huomioon, mielestäni vastausten määrä on hyvä.

Kyselyn lähettäminen sähköpostitse oli toimiva menetelmä vastausten keräämiseen ja etenkin muistutusviesti lisäsi merkittävästi vastausten määrää. Kyselyn ensimmäisen kysymyksen vastauksista käy ilmi, että suurin osa vastaajista käyttää kulttuuripalveluita hyvin aktiivisesti luokansa kanssa. Tämä oli viittaa siihen, että he pitävät kulttuuria ja taidetta tärkeänä osana opetusta ja näin ollen myös ovat motivoituneita kehittämään kehittämään kulttuuripalveluita.

Tarkoitukseni oli arvioida vastausten perusteella tapahtuman sisältöjen laatua, mielekkyyttä sekä kuulla kehittämissuhteita. Puolistrukturoitu kysely toimi tähän hyvin. Kyselyn

rajattujen kysymysten vastuksista näkee selkeästi, onko kysytyt asiat koettu myönteisenä vai ei. Avoimet vastaukset taas antavat suoria kehitysehdotuksia sekä nostavat esiin sellaisia asioita, joita ei ole välttämättä osannut kysyä.

Kiasma-vierailu kokonaisuudessaan keräsi melko yksimielisesti erittäin hyvää palautetta. Tämä osoittaa, että vierailu oli onnistunut ja se herätti innostusta taiteeseen ja kulttuuriin. Erityisen merkitykselliseksi asiaksi oli nostettu se, että osana vierailua on opas, joka pystyy vetämään pedagogisesti innostavan kierroksen. Ulkopuolinen ohjaaja tuo mukaan vierailuun myös eri alan ammattilaisten tukea ja näkemystä. Taidekasvatuksen asiantuntijat rikastuttavat kasvatusta ja oppimista omalla persoonallisella panoksellaan ja asiantuntemuksellaan, tarjoten näin syvällisempää ja monipuolisempaa sisältöä. Avoimista vastauksista käy ilmi, että merkityksellisenä on koettu myös lähestymistapa, jossa tutkitaan ja kokeillaan. Oli hienoa että, opettajat kokevat pystyvänsä soveltamaan Tokaluokkalaisten taideretken teemojen opetuksessa. Näin se ei jää vai yhdeksi tapahtumaksi vaan sen pystyy sitomaan opetussuunnitelmaan koko lukuvuodeksi.

Kyselyn vastauksissa tehtävät keräsivät eniten eriytyviä vastauksia. Vaikka suurin osa vastaajista koki tehtävät hyödylliseksi vierailuun valmistautumista varten, nousi niiden sisällöstä ja laajuudesta myös kehittämiskohteita. Etenkin niiden määrä ja haasteellisuus nousivat esiin niin avoimissa kuin rajatuissakin vastauksissa. Monesta vastauksesta käy ilmi, että tehtävät pitäisi olla paremmin sovellettavissa erilaisten opetusryhmien kanssa. Myös pieni osa vastaajista koki haasteita löytää tehtäviä. Tähän vaikutti tekninen ongelma, mitä emme olleet osanneet huomioida ja tämän takia hetken aikaa kouluille lähetetty linkki tehtäviin ei toiminut. Tämä ongelma pystyttiin kuitenkin korjaamaan melko nopeasti.

Kyselyn vastaukset ovat kokonaisuudessaan ovat linjassa keskenään eikä suuria yllätyksiä vastauksissa tullut. Yhteenvetona voidaan todeta, että on tärkeää ottaa vastaan annettu palaute ja hyödyntää sitä käyden kehittämiskohteet läpi tulevia tapahtumia varten. Tehtävien suunnittelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota niiden selkeyteen, soveltuvuuteen ja käytettävyyteen erilaisten oppilaiden kanssa. Lisäksi selkeämpi ohjeistus tehtävien suorittamiseksi voisi parantaa osallistujien kokemusta tapahtumasta.

5.3 Kulttuuripolkujen vertaisarviointi

Suomen lasten kulttuuriliiton teettämästä kyselystä käy ilmi, että Suomessa lähes joka toisella kunnalla oli käytössään kulttuurikasvatussuunnitelma vuonna 2020. Kysely lähetettiin 310

kunnalle ja siihen vastasi 254 kuntaa. Suurilla kunnilla (yli 10 000 asukasta), joita kyselyyn vastanneista oli 85, yli 70 %:lla on toiminnassa oleva kulttuurikasvatussuunnitelma. (Suomen lastenkulttuurikeskustenliitto 2021.) Kuntakysely on tehty kunnille myös vuosina 2022–2023 ja siihen vastanneista 151 kunnasta 74 %:lla oli kulttuurikasvatussuunnitelma (Laitinen 2023).

Yhtenäistä ohjeistusta kulttuurisuunnitelman tai kulttuuripolun tekemiseen ei ole vaan kunnat luovat ne oman kulttuuritarjonnan, kunnan opetussuunnitelman ja resurssiensa mukaan. Tästä syystä eri kuntien kulttuuripolut voivat olla hyvinkin eri näköiset. Osa niistä on mukana kunnan opetussuunnitelmassa ja osa toimii itsenäisenä ohjeistuksena. Yhteistä näille kuitenkin on, että kaikki pyrkivät samaan tavoitteeseen, vahvistamaan yhdenvertaisen osallistumisen ja kokemuksen mahdollisuudet taiteen ja kulttuurin saralla.

Valitsin benchmarkattaviksi kulttuuripoluiksi Espoon, Vantaan, Tampereen ja Turun kulttuuripolut. Halusin valita benchmarkkaukseen vain sellaisten kuntien kulttuuripolkuja, jotka ovat asukasmääränsä ja kulttuuritarjontansa puolesta mahdollisimman lähellä Helsinkiä. Koska kyseessä ovat Suomen isoimmat kunnat on myös oletettavaa, että heillä on paremmat resurssit toteuttaa kulttuuripolkua, kuin pienemmillä kunnilla. Benchmarkkauksen lähdeaineistona käytin kulttuuripolkujen www-sivuja ja kirjallisia dokumentteja.

Tarkastelen, ovatko kulttuuripolut osa opetussuunnitelmaa, minkälaisia tapahtumia kulttuuripolkujen sisällä järjestetään sekä onko kulttuuripolussa koko ikäluokkaa koskevia tapahtumia vai saako koulu valita erivaihtoehtoista haluamansa. Muiden kuntien kulttuuripolkujen tutkiminen antaa vertailupohjaa, inspiraatiota ja laajemman ymmärryksen siitä, miten kulttuuripolussa olevaa tapahtumaa voi kehittää ja näin ollen siitä saa myös tukea vaikuttavuuden tutkimiseen.

Espoossa ja Turussa on käytössä kulttuuripolkua laajempi suunnitelma, jossa kulttuuri on yksi osa. Koska opinnäytetyöni koskee nimenomaan kulttuuripolkua ja kulttuuritapahtumia, keskityn näiden kohdalla tarkastelemaan vain kulttuuria koskevaa osaa. Osa kulttuuripoluista ulottuu myös varhaiskasvatukseen tai toiselle asteelle. Olen jättänyt myös nämä osuuden tarkasteluni ulkopuolelle.

Espoon ja Vantaan kulttuuripolut valikoituivat opinnäytetyöhöni sekä kokonsa että sijaintinsa puolesta. Yhteensä pääkaupunkiseudulla, Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen, on noin 100 000 peruskoululaista, joten kulttuurikasvatukselle löytyy suuri yleisö. Etenkin yksityiset taidetoimijat voivat toimia yhteistyössä kaikkien pääkaupunkiseudun suurten kuntien kanssa.

Espoossa peruskouluilla on käytössä KULPS, joka koostuu kolmesta polkukokonaisuudesta; Kulttuuri-, Liikunta- ja Kirjastopolusta. KULPS:n kulttuuripolku on sidottu opetussuunnitelmaan ja sen vierailut kohdennettu aina jollekin tietylle luokka-asteelle. Kulttuurisisältöjä tarjotaan alakoulussa kahdelle vuosiluokalle kerrallaan, 1.–2. luokat, 3.–4. luokat ja 5.–6. luokat. Yläkoulun puolella 7.–9. luokille on samat sisällöt. (Espoon kaupunki 2024.) Pakollisia koko ikäluokalle samoja tai monialaisia tapahtumia ei Espoon kulttuuripolussa ole.

Espoon kulttuuripolussa taiteen lajit, joista valita eri ikäluokille ovat teatteri, musiikki/sirkus/tanssi, elokuva, museot ja opastukset, kuva- ja sanataide, ympäristö/leikki/käsityö. Kulttuuripolun sisällöt on jaettu kahteen kategoriaan: Kerran lukuvuodessa ja mielin määrin -kohteisiin. Kerran lukuvuodessa -kohteita voi nimensä mukaisesti jokainen luokka käyttää vain kerran lukuvuodessa, kun taas mielin määrin -kohteita saa käyttää vapaasti ilman rajoituksia. Osassa vierailuissa on rajoituksia liittyen siihen mille kouluille niitä tarjotaan tai kuinka paljon vierailuita tai työpajoja järjestetään. (Espoon kaupunki 2024.) Rajoituksista huolimatta opettajalle jää kuitenkin paljon valinnan varaa eri taiteen ja kulttuurilajien välillä, minne viedä luokka.

Vantaalla peruskoulun kulttuurikasvatussuunnitelma on ollut osa Vantaan opetussuunnitelmaa vuodesta 2016. Sen tarkoituksena on tarjota tasa-arvoisesti taide- ja kulttuurisisältöjä lapsille ja nuorille osana perusopetusta. Vantaa on jakanut kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöt seuraavasti eri vuosiluokille. 1–3 luokkien aikana perehdytään esittäviin taiteisiin ja kulttuuriin. 4–6 luokkien aikana perehdytään visuaaliseen taiteeseen ja kulttuuriin perehtyminen. 7–9 luokkien aikana perehdytään mediaan ja digitaaliseen kulttuuriin. Näistä kolmesta kokonaisuudesta koostuu Vantaan kulttuuripolku. Sen tarkoituksena on tarjota tasavertaisen mahdollisuuden kulttuuriseen kokemukseen vähintään kolmen eri kulttuuri- ja taiteenlajin kautta. (Vantaan kaupunki 2024.)

Vantaan kulttuuri- ja kirjastopalvelut toimittavat e-julkaisun joka lukukausi, jotka sisältävät kulttuurikasvatussuunnitelman sekä tiedot suunnitelman mukaisesta kulttuuritarjonnasta kouluille ja oppilaitoksille. Opettajat voivat valita kootusta kulttuuritarjonnasta haluamansa kohteet. (Vantaan kaupunki 2024.)

Vantaalla kulttuuritarjonta kouluille on laaja ja monipuolinen. Vantaan kulttuuripolku perustuu pitkälti valinnaisuuteen, joten kulttuuri- ja taidetoimijat tarjoavat vierailukohteita ja muuta toimintaa usealle vuosiluokalle. Vantaan kulttuuripolusta löytyi myös tapahtuma, joka tuotetaan

opetustoimen ja kulttuuritoimen välisenä yhteistyönä, joten Vantaan kulttuuripolusta ainakin yksi tapahtuma tuotetaan monialaisesti.

Tampereen kulttuuripolku on nimeltään Taidekaari. Sen suunnittelu alkoi vuonna 2005 ja ensin tarkoitus oli luoda polku, joka ulottui 7. luokkalaisiin asti. Myöhemmin taidekaari on laajentunut ja on nykyään tarjolla varhaiskasvatuksesta 9. luokalle. Taidekaari kuuluu osaksi Tampereen opetussuunnitelmaa. (Tampereen kaupunki 2024.)

Taidekaari on rakentunut kahdesta osasta vierailusta ja työpajasta. Jokaiselle luokka-asteelle on oma taiteenlajinsa, johon perehdytään. Näin se takaa peruskoululaisille 8–10 vierailua eri kulttuurilaitoksiin perusopetuksen aikana. Taidekaaressa tärkeä osa vierailuiden lisäksi, on oppilaan osallisuus taiteen tekemisessä. Tästä pitää huolen Taidekaareen kuuluvat työpajat. Näissä oppilaat pääsevät itse kokemaan millaista taiteen tekeminen on. Taidekaaren tavoitteena on, että oma kulttuuriympäristö, kaupungin kulttuurikohteet sekä eri taiteen lajit ovat tuttuja peruskoulun jälkeen. (Suomen lasten kulttuurikeskusten liitto 2024a.)

Turku on ollut kulttuuripolku toiminnassa Suomen edelläkävijä ja Turussa on otettu vuonna 2004 käyttöön Suomen ensimmäinen kaikkia peruskouluja koskeva Kulttuuripolku. Vuonna 2016 Kulttuuripolku muuttui Elämyspoluksi, joka on kirjattu osaksi Turun kaupungin opetussuunnitelmaa. (Suomen lasten kulttuurikeskusten liitto 2024b.)

Turun Elämyspolku on tarkoitettu perusopetuksen vuosiluokille 1–9. Elämyspolkuun on otettu mukaan kulttuurikokemusten lisäksi ympäristöön, kestäväan kehitykseen, liikuntaan ja yrittäjyyteen liittyviä vierailuja. Se toteuttaa kattavasti opetussuunnitelman oppimiskokonaisuuksia ja laaja-alaisia tavoitteita. (Turun kaupunki 2016.)

Turun mallissa jokaiselle luokka-asteelle on määrätty useampi vierailukohde, jonka toimintaan tutustutaan lukuvuoden aikana. Jokaisella vuosiluokalla on useampi eri kulttuurin ja taiteen laji joihin oppilaat perehtyvät. Näiden vierailujen lisäksi tarjolla on valinnaisia vierailukohteita, joita koulu voi halutessaan valita. Keskimäärin jokainen oppilas käy n. kolmessa kulttuurikohteessa lukuvuosittain. (Turun kaupunki 2024.)

Kun tarkastelin Elämyspolun vierailuita ja tapahtumia huomasin, että se ei sisällä monialaisia tapahtumia vaan kaikki ovat yhden toimijan järjestämiä.

5.4 Yhteenveto vertaisarvioinnista

Suurissa kunnissa on yleensä hyvät resurssit toteuttaa kulttuurikasvatusta ja kulttuuripolkuja ja tämä oletus toteutuu näiden viiden kunnan, Espoon, Vantaan, Turun, Tampereen ja Helsingin kohdalla. Kaikki tähän vertailuun valitut kaupungit ovat ottaneet kulttuurikasvatuksen osaksi opetussuunnitelmaansa ja ovat selvästi jo usean vuoden ajan kehittäneet omaa toimintaansa kulttuurikasvatuksen saralla. Tämä näkyy kattavista kulttuurikasvatussuunnitelmista ja kulttuuripolku-tarjonnan monipuolisuutena.

Kaikilla näillä kunnilla kulttuuripolkujen suunnittelu ja kehittäminen on ollut useamman vuoden osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja kirjattu opetussuunnitelmaan. Se että kulttuuripolku on opetussuunnitelmassa, takaa opetustoimen ja kulttuuritoimen yhteistyön. Helsinki ja Turku eroavat muista kunnista sillä, että kulttuuripolusta vastaa opetustoimi ei kunnan kulttuuritoimi. Näin voidaan varmistaa, opetustoimen vahvempi osallisuus kulttuuripolun sisältöihin.

Kulttuurikohteiden vierailujen määrä lukuvuosittain vaihteli kuntien välillä. Jokaisessa kulttuuripolussa oli tarjolla niin pakollisia kuin valinnaisia vierailuja ja tapahtumia. Valinnaiset käynnit jäivät opettajan oman aktiivisuuden varaan ja on todennäköisesti suuriakin eroja, kuinka moneen valinnaiseen kukin luokka osallistuu. Kulttuuripolun pakollisia vierailuja pystytään paremmin mittaamaan koska ne ovat kaikissa valituissa kulttuuripoluissa osa opetussuunnitelmaa. Nämä vierailut vaihtelivat Vantaan yhdestä pakollisesta kolmen lukuvuoden aikana Turun kolmesta vierailusta yhden lukuvuoden aikana.

Helsinki, Tampere ja Turku ovat valinneet kulttuuripolukseksi mallin, jossa joka luokka-asteella käydään jossain kulttuurikohteessa. Osa näistä on määrättyjä kohteita ja osassa on määrätty vain esimerkiksi taiteenala, johon voi tutustua haluamallaan tavalla. Kun kulttuuripolussa on jokaiselle luokka-asteelle määrätty kohteet, helpottaa se opettajan sekä kulttuurilaitosten työtä. Tällä taataan vierailujen suunnitelmallisuus sekä kulttuuritoimijat pystyvät suunnittelemaan tarjontansa kulttuuripolkua vastaavaksi. Kun kulttuurilaitokset tietävät mikä luokka-aste on tulossa vierailulle ja kulttuuripolussa olevien kulttuuritoimijoiden ei tarvitse myöskään kilpailla keskenään kouluvierailuista.

Kun kohteita ei ole määritelty kouluilla on enemmän vapautta suunnitella omaa lukuvuottaan ja useampi kulttuuritoimija pääsee myös mukaan kulttuuripolun toimintaan. Toisaalta opettaja joutuu perehtymään useampiin vaihtoehtoihin. Tämä voi olla kuormittavaa, jos

kulttuuritoimijat eivät ole tuttuja tai kulttuuritoiminta on vierasta. Tällöin kulttuuritoimijan on myös mahdollista tietää, kuinka paljon luokkia tai oppilaista on tulossa minäkin vuonna.

Koko ikäluokkaa koskevia tapahtumia oli melkein kaikissa kulttuuripoluissa. Tällä tarkoitetaan tapahtumaa tai vierailua, jossa tietty ikäluokka kokonaisuudessaan käy. Pitkään jatkuessaan tämä synnyttää myös sukupolvikokemuksia ja luo jatkumoa kunnan kulttuurikasvatukselle jopa eri sukupolvien välillä. Tämä on myös Tokaluokkalaisten taideretken tavoitteena.

Helsingin lisäksi vain Vantaan kulttuuripolun kohdalla selvisi, että mukana on myös ainakin yksi monialainen tapahtuma. Suurin osa kulttuuripolkujen vierailuista on yhden toimijan organisoimia. Tämä tulos ei yllätä koska eri toimijoiden välinen yhteistyö vaatii niin aikaa kuin resurssejakin eri tavalla kuin ei-monialainen tapahtuma.

Osassa kaupungeista kulttuuripolku oli osa laajempaa toimintaa, jossa oli mukana esimerkiksi kunnan liikuntapalvelut. Tämä edistää kunnan toimijoiden vuoropuhelua sekä takaa lapsille ja nuorille vieläkin paremman käsityksen oman kunnan palveluista. Laajimpana polkuna näistä valituista poluista oli Turun elämyspolku, jossa mukana on kulttuuriin, ympäristöön, kestävään kehitykseen, liikuntaan ja yrittäjyyteen liittyviä kokemuksia. Tämä ei kuitenkaan supistanut kulttuuripolkua vaan jokaisena lukuvuotena oppilaat käyvät useammalla kuin yhdellä kulttuurivierailulla. Mielestäni tämä kertoo siitä, miten tärkeänä Turussa pidetään lasten ja nuorten tutustumista oman alueen kulttuuritoimijoihin sekä kulttuurin ja taiteen eri muotoihin. Pidän Turun Elämyspolkua kunnianhimoisena ja sen toteuttamisesta kannattaa ehdottomasti ottaa mallia.

Kulttuuripolkuja ja niiden tapahtumia vertaillen vahvistui ajatus siitä, että nämä suuret kunnat ovat sitoutuneet toteuttamaan kulttuurikasvatusta ja haluavat panostaa siihen myös tulevaisuudessa. Näistä kunnista kaikista löytyy myös monipuolisesti erilaisia kulttuurikohteita. Vaikka jokaisella kunnalla on oma kulttuuripolku sekä kulttuurikasvatussuunnitelma, yhteistä näille kaikille on, että sitä toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden välillä. Tämä ilmenee verkostoyhteistyönä kunnan eri hallintokuntien sekä kunnan ja eri taide- ja kulttuurilaitosten välillä. Kaikissa viiden kunnan kulttuuripoluissa kulttuuri- ja opetustoimi ovat toteutuksessa keskeisessä roolissa. Mikä on välttämätöntä, että toiminnasta saadaan systemaattista ja tasapuolista. Yhteistyön laajuus ja muodot vaihtelevat sen mukaan millaisia yksityisiä kulttuuritoimijoita kunnassa on. Tällainen yhteistyö mahdollistaa myös sen, että kulttuuripolun aktiviteetit ovat kouluille maksutonta, mikä on tärkeää toiminnan toteutumisen kannalta.

Näiden havaintojen pohjalta voidaan sanoa, että Tokaluokkalaisten taideretki kulttuuripolun tapahtumana on linjassa muiden suurten kuntien tapahtumien kanssa. Kaikki tärkeät edellytykset kuten verkostomainen yhteistyö eri toimijoiden välillä, maksuttomuus, saavutettavuus sekä sitoutuminen kulttuurikasvatukseen toteutuvat.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Tokaluokkalaisten taideretkeä sekä selvittää tämän tapahtuman vaikuttavuutta. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tokaluokkalaisten taideretkellä vierailleilta opettajilta kysyttiin sähköpostikyselyllä näkemyksiä ja kokemuksia tapahtumasta. Tämän lisäksi vertailin neljän suuren kunnan kulttuuripolkua Helsingin kulttuuripolkuun ja tutkin millaisia tapahtumia ne pitivät sisällään. Tällä pyrin saamaan kokonaisvaltaisempaa käsitystä eri alueiden tarjoamista kulttuuritapahtumista ja niiden merkityksestä osana perusopetusta ja kulttuurikasvatusta. Sekä kysely että vertailu auttoivat saamaan näkemystä siitä mitkä asiat ovat toimivia ja mitä kannattaa lähteä kehittämään.

Kyselyn vastaukset tarjosivat arvokasta tietoa Tokaluokkalaisten taideretken onnistumisista sekä kehittämiskohteista. Tällainen palautteen keruu auttaa parantamaan tulevia vierailuja ja oppimiskokemuksia. Kyselyssä esiin nousseet kehitysehdotukset ovat tärkeitä ja osa niistä voidaan ottaa suoraan käyttöön tapahtuman suunnittelussa ja kehittämisessä.

Tärkeimmät nostot kyselyiden vastauksista ja muiden kuntien kulttuuripolkujen analysoinnista voidaan jakaa kolmeen osaan, lyhyen aikavälin kehittämiskohteet, pidemmän aikavälin kehittämiskohteet ja onnistumiset. Lyhyen aikavälin kehittämiskohteet ovat konkreettisia asioita, jotka voidaan korjata tai muuttaa melko nopeasti ja ne ovat mahdollista tehdä jo seuraavaa Tokaluokkalaisten taideretkeä ajatellen. Pidemmän aikavälin kehittämiskohteet taas suuntautuvat kauemmaksi tulevaisuuteen ja vaativat enemmän aikaa ja suunnittelua.

Onnistumisista merkittävimmäksi voi nostaa Kiasma-vierailut kokonaisuudessaan. Ne saivat erittäin hyvää palautetta ja on perusteltua säilyttää yhteistyömuoto konkreettisina vierailuina. Tällä tuetaan oppilaiden yhdenvertaisuutta kokea kulttuuria ja tutustutetaan heitä oman kaupungin kulttuuritoimijoihin. Muita kulttuuripolkuja vertaillen huomasi, että on melko poikkeuksellista toteuttaa tapahtumaa näin moninaisella verkostolla tässä laajuudessaan. On hienoa, että tällaiseen yhteistyö on koettu tärkeäksi panostaa Helsingissä. Yhteistyön jatkaminen tällä tavalla vahvistaa myös koulun ja kulttuuritoimijoiden välistä sidettä ja edistää kulttuurikasvatusta kouluissa.

Tokaluokkalaisten taideretki rikastuttaa 2. luokkalaisten kouluvuotta niin koulussa kuin koulun ulkopuolellakin tapahtuvalla toiminnalla. Oli ilo huomata, että tämä näkyi myös opettajien vastauksissa. Lähtökohtaisesti koko tapahtuma koettiin onnistuneena ja mieluksena.

Kehittämistyön edetessä pohdin paljon yhteistyön merkitystä ja halusin nähdä antaako kyselyn palautteet vahvistusta sille, että kaupungin eri toimijoiden ja sidosryhmien välistä yhteistyötä kannattaa sellaisenaan jatkaa. Mielestäni kyselyn tuloksissa näkyy, miten suuri arvo tällaisella yhteistyöllä on. Sitä pitää ehdottomasti jatkaa niin kulttuuripolun kuin sen yksittäisten tapahtumienkin osalta. Tämä mahdollistaa sekä kulttuurikasvatuksen toteutumisen että laajemman kehittämisen niin kaupunkiorganisaation sisällä sekä sidosryhmien kanssa.

Lyhyen aikavälin tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi nousivat Tokaluokkalaisten taideretkeen kuuluvat tehtävät. Vastausten perusteella voidaan todeta, että tehtävien muoto ja määrä koettiin haastavaksi monille oppilaille. Vaikka tehtävät eivät ole pakollisia ja opettaja voi niistä poimia ne mitkä hän haluaa luokkansa kanssa tehdä, on syytä tarkastella voisiko niiden määrää supistaa. Suuri määrä tehtäviä voidaan kokea raskaana ja on helpompi tarttua tehtäviin, kun ei tarvitse lähteä kahlaamaan monia eri ohjeita läpi. Toinen tärkeä parannus ehdotus oli tehtävien kehittäminen niin että ne soveltuvat paremmin erilaisille oppijoille. Koska tehtävät ovat suunnattu kaikille 2. luokkalaisille, tulisi ne suunnitella sellaisiksi, että niitä on helppo mukauttaa tarpeen mukaan. Nämä kaksi konkreettista toimenpidettä, tehtävien vähentäminen ja soveltaminen, voidaan huomioida heti seuraavan tapahtuman suunnittelussa.

Pidemmän aikavälin kehittämiskohde nousi niin kyselystä kuin muiden kuntien kulttuuripolkujen vertailustakin. Perusopetuksen kulttuuritapahtumia järjestäessä tai kulttuuripolkua suunniteltaessa voisi vielä enemmän kiinnittää huomiota lapsilähtöiseen työskentelytapaan. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi niin että lapsia osallistettaisiin enemmän suunnitteluvaiheessa tai heiltä kysyttäisiin suoraan palautetta tapahtumasta. Oppilaiden kokemuksista ja kommentteista nousisi varmasti täysin uudenlaisia näkökulmia ja ideoita. Tämän kehittämistyön kyselyssä oppilaita kuultiin välillisesti opettajan kautta, kun opettajia pyydettiin kirjaamaan oppilaiden kommentteja. Tällä tavalla oppilaiden ääni jää kuitenkin melko kuulumattomiin. Oppilaiden kokemusten kerääminen olisi myös hyvä jatkotutkimuksen aihe. Kun tapahtuman loppukäyttäjät, tässä tapauksessa oppilaita kuullaan ja osallistetaan, lisää se myös tapahtuman vaikuttavuutta.

Lyhyen ja pitkän välin kehittämiskohteet luovat tapahtumalle vaikuttavuutta. Vielä ei pystytä arvioimaan onnistuuko tämä tapahtuma herättämään yksittäisten oppilaiden kiinnostusta taiteeseen ja kulttuuriin mutta ainakin se luo siihen mahdollisuuksia sekä tuo lähemmäksi oman kaupungin taide- ja kulttuuripalveluita. Tämä tukee myös yleisesti kunnan kulttuurikasvatuksen ja kulttuuripolkutoiminnan tavoitteita kuten kannustaa yhdenvertaiseen kulttuuriin ja taiteeseen kokemiseen peruskoulun aikana ja luoda pohjaa myös sille, miten kulttuuriin ja taiteeseen

suhtaudutaan aikuisiällä. Näin ollen voidaan todeta, että Tokaluokkalaisten taideretki synnyttää yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Se, että tapahtuma on suunniteltu jatkumoksi koko lukuvuodelle, vahvistaa sen kiinnittymistä opetussuunnitelmaan sekä luo vaikuttavampaa kulttuurikasvatusta kuin jos kaikki tapahtuisi yhtenä päivänä.

Seuraavat askeleet Tokaluokkalaisten taideretken kehittämisessä on käydä kyselyn tulokset tuotantoryhmän kanssa läpi ja lähteä suunnittelemaan lyhyen tähtäimen askeleita ensi vuoden kokonaisuuteen ja käydä läpi pidemmän tähtäimen kehittämistä. Tämän kehittämistyön tulokset auttavat suunnittelemaan tulevaisuudessa Tokaluokkalaisten taideretkeä ja niitä voidaan käyttää myös pohjana muiden kouluille suunnattujen tapahtumisen suunnitteleamiseen ja kulttuuripolun kehittämiseen.

Tapahtuman sisältöjä ja mahdollista jatkokehitystä tulee jatkaa ja tehdä vuosittain siihen osallistuvien henkilöiden kanssa ja heitä kuunnellen. Sisällöt, jotka tekevät osallistumisesta vaivatonta, tekevät siitä mieluisan arjen kiireiden keskellä. Tokaluokkalaisten taideretki on mielestäni tärkeä osa Helsingin kaupungin kulttuuripolkua ja merkittävä myös tapahtuma myös valtakunnallisesti vertailtuna.

Myös kulttuuripolun kehittämistä on syytä tulevaisuudessa miettiä. Kulttuuripolkujen yksi tavoitteista on paikallisen identiteetin vahvistaminen niin että paikallinen lähikulttuuri ja kulttuuriperintö tulevat oppilaille tutuiksi. Muiden kuntien kulttuuripolkuja vertaillessa, suurin ero kuntien kesken oli, että joissain kunnissa kulttuuripolku oli osa isompaa polkukokonaisuutta. Esimerkiksi Espoossa kulttuuripolun rinnalle oli suunniteltu liikuntapolku ja Turussa kulttuuripolku oli osa elämyspolkua, jossa on yhdistetty yrittäjäyys, ympäristö, liikunta ja kulttuuri. Näin oppilaalle voidaan taata kattava käsitys oman kaupungin luonto- ja liikkumismahdollisuuksista, yrittäjäyydestä ja kulttuuritarjonnasta. Mielestäni myös Helsingissä olisi syytä lähteä miettimään voisiko tällaista ajatusta lähteä kehittelemään. Tärkeää on huolehtia, että tätä ei tehtäisi kulttuuripolun kustannuksella vaan nimenomaan tätä rikastaen kuten mm. Turussa on tehty.

Kehittämistyötä tehdessä olen miettinyt omaa ammattitaitoani suhteessa kulttuurikasvatukseen ja kulttuuripolun tapahtumatuotantoon. Usein olen huomannut, että nämä ovat juuri niitä keskeisiä asioita, jotka vaikuttavat oman ammatillisen identiteettini ja arvomaailmani muodostumiseen. Olen täysin vakuuttunut siitä, että juuri toiminnan monimuotoisuus, joka ilmenee eri toimijoiden yhteistyönä rikastuttaa koko kulttuurikasvatusta ja tekee myös yksittäisistä

tapahtumista vaikuttavampia. Kun kaikkien toimijoiden vahvuudet tulevat hyödynnetyksi niiden omissa ympäristöissään saa myös tapahtuman kävijä parhaan mahdollisen kokemuksen.

LÄHTEET

Aistrich, Matti 2014. Kannattaako vaikuttavuutta yrittää mitata. Artikkelit 3.3.2014. Sitra. Viitattu 27.3.2024. <https://www.sitra.fi/artikkelit/kannattaako-vaikuttavuutta-yrittaa-mitata/>)

Cuporen verkkojulkaisuja 35. Taide- ja kulttuurifestivaalit- vahvistuva kulttuurinen voimavara. Viitattu 8.1.2024.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79061/OKM42.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Espoon kaupunki 2024. KULPS-kulttuuripolku. Viitattu 23.1.2024. <https://www.es-poo.fi/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulps-kulttuuri-ja-liikuntapolku/kulps-kulttuuripolku>

Hakanen, Matti & Heinonen, Upi & Sipilä Petri 2007. Verkostojen strategiat. Helsinki. Edita Publishing Oy.

Helsingin kaupunki 2019. Kulttuurivisio 2030. Viitattu 2.2.2024. <https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/KuVa/julkaisut/Taide-ja-kulttuuri%20Helsingissa%202030.pdf>

Helsingin kaupunki 2021. Kasvun paikka. Helsingin kaupungin strategia 2021–2025. Viitattu 19.3.2024. <https://stplattaprod.blob.core.windows.net/strategiatalousprod/Helsingin%20kaupunkistrategia%20Kasvun%20paikka.pdf>

Helsingin kaupunki 2023. Tilastotietoja Helsingistä 2023. Helsingin kaupunki. Viitattu 20.3.2024. https://www.hel.fi/static/kanslia/Kaupunkitieto/23_06_15_Tilastotietoja_Helsingista_2023.pdf

Helsingin kaupunki 2024a. Kulttuurikasvatuksen käsitteitä. Viitattu 4.1.2024. <https://www.kultus.fi/cms-page/kulttuurikasvatus/kulttuurikasvatuksen-kasitteita>

Helsingin kaupunki 2024b. Helsingin varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen kulttuurikasvatussuunnitelma. Viitattu 18.10.2023. <https://helsinkioppii.hel.fi/wp-content/uploads/Helsingin-varhaiskasvatuksen-perusopetuksen-ja-toisen-asteen-koulutuksen-kulttuurikasvatussuunnitelma.pdf>

Helsingin kaupunki 2024c. Kulttuuripoluilta kulttuuria kaikille. Viitattu 15.1.2024. <https://helsinkioppii.hel.fi/oppiminen/kulttuuripolut/>

Honkala, Nina 2018. Näkökulmia taiteen ja kulttuurin vaikutuksista oppimiseen. Artikkelit 7.2.2018. Sitra. Viitattu 3.5.2024. <https://www.sitra.fi/artikkelit/nakokulmia-taiteen-ja-kulttuurin-vaikutuksista-oppimiseen/>

HUMAK 2023. Humakin opinnäytetyöopas. Viitattu 18.10.2023. <https://humak.libguides.com/c.php?g=684696&p=4899527>

Järvensivu, Timo 2019. Verkostojen johtaminen: opi ja etene yhdessä. Helsinki. Books on Demand.

Kalhama, Pilvi & Kitola, Arja & Walamies, Molla 2006. Kulttuurikasvatuksen konteksteja ja määrittelyä. Teoksessa Pilvi Kalhama & Pekka Vartiainen (toim.) Kulttuurista kasvua. Humanistinen ammattikorkeakoulu, 12–39.

Kettunen, Pekka 2016. Näkökulmia kulttuuripoliittikan vaikuttavuuteen. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö. Cuporen työpapereita 1. Viitattu 11.4.2024. https://www.cupore.fi/wpcontent/uploads/migratedassets/tiedostot/tyopaperit/pekkakettunen_v3.pdf

Kiasma 2024. Tokaluokkalaisten taideretki ja taidetestaajat. Viitattu 3.5.2024. <https://kiasma.fi/opettajille/tokaluokkalaisten-taideretki-taidetestaajat/>

KvantiMOTV 2024. Kyselylomakkeen laatiminen. Viitattu 18.1.2024. <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>

Laitinen, Eeva 2023. Kuntakysely 2023: Kulttuurikasvatussuunnitelmien valtakunnallinen tilanne. Artikkelit 31.5.2023. Viitattu 3.3.2024. <https://kulttuurikasvatussuunnitelma.fi/kuntakysely-2023-kulttuurikasvatussuunnitelmien-valtakunnallinen-tilanne/>

Lasten kulttuuri 2024. Kulttuurikasvatussuunnitelma 2023. Viitattu 3.1.2024. <https://lastenkulttuuri.fi/lastenkulttuuri/kulttuurikasvatussuunnitelma/>

Lybeck, T. & Walldén, J. 2011. Nuorisolain muutokset – monialainen yhteistyö ja etsivä nuorisotyö. Teoksessa Aaltonen, K. (toim.) Nuorten hyvinvointi ja monialainen yhteistyö. Helsinki. Tietosanoma. 25–58.

Moilanen, Teemu & Ojasalo, Katri & Ritalahti, Jarmo 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki. WSOYPro.

Opetushallitus 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Määräykset ja ohjeet 2014:96. Viitattu 15.2.2024. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Opetushallitus 2024. Mitä on perusopetus? Viitattu 3.5.2024. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-perusopetus>

Sarajärvi, Anneli & Tuomi, Jouni 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki. Tammi.

Suomen akatemia 2024. Tutkimusetiikka. Viitattu 1.2.2024. <https://www.aka.fi/tutkimusrahoitus/vastuullinen-tiede/tutkimusetiikka/>

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto 2021. Kulttuurikasvatussuunnitelmat. Viitattu 2.2.2024. https://lastenkulttuuri.fi/wpcontent/uploads/2021/09/Ennakkomateriaali_kulttuurikasvatussuunnitelmat.pdf

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto 2024a. Tampereen kulttuurikasvatusohjelma: Taidekaari. Viitattu 18.1.2024. <https://kulttuurikasvatussuunnitelma.fi/suunnitelmat/tampereen-kulttuurikasvatusohjelma-taidekaari/>

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto 2024b. Varsinais-Suomi, Turku. Viitattu 22.1.2024. <https://lastenkulttuuri.fi/kulttuurikasvatussuunnitelmat-suomessa/varsinais-suomi/>

Tampereen kaupunki 2024. Mitä on taidekaari? Viitattu 18.1.2024. <https://www.tampere.fi/taidekaari/mita-on-taidekaari>

Turun kaupunki 2016. Mikä on elämyspolku? Viitattu 22.1.2024. <https://blog.edu.turku.fi/elamyspolku/>

Turun kaupunki 2021. Alakoulun elämyspolku. Viitattu 22.1.2024. https://blog.edu.turku.fi/elamyspolku/files/2023/11/Elamyspolku_alakoulut_taulukko-1.pdf

Turun kaupunki 2024. Elämyspolku. Viitattu 22.1.2024. <https://www.turku.fi/paivahoito-ja-koulutus/perusopetus/opetus/kulttuuripolku-ja-kulttuuripihat-1>

Unicef 1989. YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista. Viitattu 3.1.2024. https://unicef.studio.crasman.fi/pub/public/pdf/LOS_A5fi.pdf

Vantaan kaupunki 2024. Kulttuurikasvatus kouluille ja varhaiskasvatukseen. Viitattu 19.1.2024. <https://www.vantaa.fi/fi/palveluhakemisto/palvelu/kulttuurikasvatus-kouluille-ja-varhaiskasvatukseen>

Venäläinen, Päivi 2009. Yhteistyöverkostot taidekasvatuksen tukena. Teoksessa Opetushallituksen taide- ja taitokasvatuksen asiantuntijatyöryhmä (toim.) Taide ja Taito – Kiinni elämässä. Edita Prima Oy, 98–102. Viitattu 29.1.2024.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/49220_taide_ja_taito.pdf

LIITTEET

1. Palautekyselyn saatekirjeet suomeksi ja ruotsiksi
2. Palautekysely

Liite 1: Palautekyselyn saatekirje

Hyvä tokaluokan opettaja!

Olette osallistuneet kevään aikana luokkanne kanssa Tokaluokkalaisten taideretkeen. Haluamme kehittää toimintaamme ja toivomme, että ehdit keskustella vierailusta oppilaiden kanssa ja vastata lyhyeen kyselyyn alla olevasta linkistä vierailustanne tokaluokkalaisten taideretkellä. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista.

Linkki kyselyyn <https://response.questback.com/helsinginkaupunki/taideretki2324>

Tämä palautteen avulla on tarkoitus kehittää taideretkestä yhä antoisampi ja pedagogisesti merkityksellisempi kokemus opettajille ja oppilaille.

Palautetta käytetään myös ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyössäni, jossa tutkitaan Tokaluokkalaisten taideretken vaikuttavuutta sekä tapahtuman kehittämismahdollisuuksia.

Kyselyssä ei kerätä henkilötietoja ja kaikki avoimet vastaukset anonymisoidaan opinnäytetyötä varten. Vastauksia käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että vain Tokaluokkalaisten Taideretken tuotantoryhmä, pääsee tarkastelemaan tietoja. Vastausten käsittelyn on suunniteltu kestävän kesäkuuhun 2024 asti.

Kiitos paljon!

Ystävällisin terveisin

Sara Törmänen

pedagoginen suunnittelija

puh.09-310 86210 / 050 4013 379

sara.tormanen@hel.fi

Helsingin kaupunki

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Kehittämispalvelut

Bästa lärare i andra klass!

Du och din klass har deltagit i andraklassarnas konstutflykt. Vi vill förbättra vår verksamhet och vi hoppas att du tar dig tid att diskutera ditt besök med dina elever och svara på den korta enkät via länken nedan om ditt besök på andraklassarnas konstutflykt. Det är frivilligt att svara på enkäten.

Länk till enkäten <https://response.questback.com/helsinginkaupunki/taideretki2324>

Denna feedback är avsedd att göra konstutflykten till en alltmer givande och pedagogiskt relevant upplevelse för lärare och elever.

Feedbacken kommer också att användas i mitt examensarbete för min magisterexamen, som kommer att undersöka inverkan av andraklassarnas konstutflykt och hur evenemanget kan förbättras.

Inga personuppgifter kommer att samlas in i enkäten och alla öppna svar kommer att anonymiseras för avhandlingen. Svaren kommer att behandlas och lagras på ett säkert sätt så att endast andraklassarnas konstutflyktens produktionsteam kommer att ha tillgång till uppgifterna. Behandlingen av svaren är planerad att pågå till juni 2024!

Tack så mycket!

Ystävällisin terveisin

Sara Törmänen

pedagoginen suunnittelija

puh.09-310 86210 / 050 4013 379

sara.tormanen@hel.fi

Helsingin kaupunki

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Kehittämispalvelut

Liite 2: Palautekysely

Tokaluokkalaisten taideretki 2023 palautekysely / Andraklassarnas konstut-flykt 2023

1) * Kuinka usein osallistut luokkasi kanssa koulun tilojen ulkopuolella tapahtu-vaan taide- tai kulttuuritarjontaan keskimäärin? / I genomsnitt, hur ofta deltar du och din klass i konst- eller kulturaktiviteter utanför skolans lokaler?

Kerran kuussa tai useammin / En gång i månaden eller oftare

Pari kertaa lukukaudessa / Ett par gånger per termin

Kerran lukukaudessa / En gång per termin

Kerran vuodessa / En gång per år

Harvemmin / Mer sällan

En osaa sanoa / Jag vet inte

2) * Saitko riittävästi tietoa Kiasma-vierailusta osana Tokaluokkalaisten taideretken viestintää? / Fick du tillräckligt med information om besöket till Kiasma i samband med kommunikationen kring Andraklassarnas konstutflykt?

Kyllä / Ja

En / Nej

3) Jos et saanut tarpeeksi tietoa, kuulemme mielellämme, miten olisimme voineet viestiä paremmin. / Om du inte fick tillräckligt med information, vill vi gärna höra hur vi skulle ha kunnat informera bättre.

4) * Teittekö Kiasma-vierailun ennakkotyöskentelytehtävät (tutkijataitojen harjoittelu lähiluonnossa, tutustuminen Kiasmaan sekä Helsingin kaupunginorkesteriin)? / Utförde ni konstutflyktens förhandsarbetsuppgifter (övning i forskningsfärdigheter i närliggande natur samt bekantande med Kiasma och Helsing-fors stadsorkester)?

Kyllä / Ja

En / Nej

5) * Oletteko tehneet tai aiotteko tehdä tehtävää 5 (viesti lähiympäristön asialle tai asukkaalle osana yhteistä videota)? / Har ni utfört eller avser ni att utföra upp-giften 5 (ett meddelande till något eller någon i närmiljön som en del av en ge-mensam video)?

Kyllä / Ja

Ei / Nej

6) * Miten seuraavat asiat toteutuivat (1–5 asteikko, huonosti–erinomaisesti) / Hur förverkligades följande på skalan 1–5 (1 dåligt – 5 utmärkt)?

1 2 3 4 5

Tehtävien löytyminen verkkosivuilta / Uppgifterna hittades på webbsidorna

Tehtävien selkeys ja toteuttamiskelpoisuus opettajan näkökulmasta / Uppgifterna var klara och genomförbara enligt läraren

Tehtävien innostavuus oppilaiden näkökulmasta / Uppgifterna väckte entusiasm bland eleverna

Tokaluokkalaisten taiderehtikokonaisuuden teemojen (mm. tut-kijataidot ja ympäristö -teema) sovellettavuus muuhun opetukseen / Teman för andraklassarnas konstutflykt i sin helhet (bl.a. temat forskningsfärdigheter och miljön) lämpade sig för annan undervisning

7) * Miten hyödylliseksi arvioisit ennakkomateriaalin vierailulle valmistautumissa? / Hur användbart anser du att det förberedande materialet var för att förbereda dig inför ditt besöket?

Erittäin hyödylliseksi / Mycket användbart

Melko hyödylliseksi / Ganska användbart

Melko hyödyttömäksi / Ganska oanvändbart

Täysin hyödyttömäksi / Helt oanvändbart

En osaa sanoa / Jag vet inte

8) Tähän voit jättää vapaamuotoista palautetta ennakotehtävistä / Här kan du lämna lite fritt formulerad feedback på de förberedande uppgifterna

KIASMA VIERAILU

9) * Pohdi luokkasi kanssa Kiasma-vierailua. Minkä arvosanan antaisitte asteikolla 1–5? / Reflektera med din klass över besöket till Kiasma. Vilket vitsord ger ni på skalan 1–5?

1 2 3 4 5

10) * Miten seuraavat asiat toteutuivat (1–5 asteikko, huonosti–erinomaisesti) / I vilken mån förverkligades följande på skalan 1–5 (1 dåligt – 5 utmärkt)?

1 2 3 4 5

Kiasma-vierailu kiinnosti oppilaita / Eleverna visade intresse för besöket till Kiasma

Kiasma-vierailun toteutus opettajan näkökulmasta / Förverkligandet av besöket till Kiasma enligt läraren

Oppaan vuorovaikutus ryhmän kanssa / Guidens interaktion med gruppen

Vierailun teemoja voi soveltaa myös muussa opetuksessa

11) Oppilaiden, opettajien muita kommentteja Kiasma-vierailusta / Elevernas, lä-rarnas andra kommentarer om besöket till Kiasma.

12) Jos haluat, voit kertoa minä päivänä ja mihin kellonaikaan osallistuitte Kiasma-kierrokselle. Näin voimme välittää palautetta paremmin eteenpäin. / Om du så vill, kan du berätta vilken dag och vilket klockslag ni deltog i en rundvandring på Kiasma för att vi ska bättre kunna förmedla responsen.

BALTIC-KONSERTTITALLENNE

13) * Miten seuraavat asiat toteutuivat (1–5 asteikko, huonosti–erinomaisesti) / I vilken mån förverkligades följande på skalan 1–5 (1 dåligt – 5 utmärkt)?

1 2 3 4 5

Konsertin teema kiinnosti tokaluokkalaisia / Konsertens tema intresserade andraklassarna

Konsertin toteutus opettajan näkökulmasta / Förverkligandet av konserten enligt läraren

Oppilaat keskittyivät konserttiin / Eleverna koncentrerade sig på konserten

14) * Oletko osallistunut aikaisemmin Tokaluokkalaisten taideretkelle? / Har du deltagit i andraklassarnas konstutflykt tidigare?

Kyllä / Ja

En / Nej

15) Millaisia parannusehdotuksia sinulla on tapahtuman järjestäjille? / Vilka förbättringsförslag har du till arrangörerna av evenemanget?